

پاپۆرتی وهزیری دارایی و ئابووری

لهسهر بودجهی حکومهتی ههریم بۆ سالی ۲۰۰۲

رپورتی وهزیری دارایی و ئابووری لهسهر بودجهی حکومتهی ههریم بۆ سالی ۲۰۰۲

بهناوی خوی بهخشندهی میهرهبان

بهپرز سهرۆکی ئهئنجومهنی نیشتمانی کوردستان

بهپرز سهرۆکی حکومهتی ههریمی کوردستان

بهپرتزان جیگری سهرۆکی حکومهت و وهزیری کاروباری ئهئنجومهنی وهزیران

ئهئندامانی بهپرتزی پهلهمان، وهزیره بهپرتزهکان

میوانانی خوشهویست

وهزارهتی دارایی و ئابووری له حکومهتی ههریمی کوردستان و پرتزی بودجهی سالی ۲۰۰۲ دواي ئهوهی لهگهڵ نوینهران و پسرپۆرانی وهزارهتهکان و فرمانگهکانی سهر بهحکومهتی ههریم گفتوگۆی لهسهر کراوه، دهخاته بهردهم ئهئنجومهنی نیشتمانی کوردستانی بهپرتز.

حکومهتی ههریم له ئامادهکردنی پرۆژهی بودجهی سالی داها توودا سوور بووه لهسهر ئهوهی که بهردهوامی له ههنگاهکانی چاکسازی دارایی و ئابووری و کارگیری، بهجۆرتیک که ئهم چاکسازیانه شان بهشانی رهوتی ئهوه چاکسازیانه بن که بهپیتی پرۆگرامیکی فراوان و ههمهلایهن و بههاوکاری و هاوئاهاهنگی لهگهڵ برپاری ۹۸۶ی نهوت بهرامبهر بهخۆراک و دهزماندا، جیبهجی دهکرتین.

بودجه بهلگهنامهیهکه خهرجی و داها تهکانی ههریمی بۆ ماوهیهکی دیاریکراو و داها توو لهبواری سالیکیا بهشپوهیهکی نیتزیکي (تقدیری) دیارکردوه. ئهم بودجهیهش لهبهر رهشنایی ئهوه یاسا و پهپرهو و رینوتینی و ئامانجانهدایه که حکومهتی ههریم ههولیان بۆ دهوات. ههروهها له چوارچێوهی ئهوه رینوتینییه گشتییانه دایه که داوای کهمکردنهوهی خهرجی و هینانهکایهی هاوسهنگی دارایی له بودجهدا دهکهن. بهگویرهی ئهم رینوتینیانه، بودجه زیاتر گرینگی داوه ته پتوبستییه ناچاریهکانی ههموو لایهنهکان، بهلام یهکهمینایهتی دراوه ته ئهوه خهرجییانهی که بۆ خزمهتگوزاری راستهوخۆ بههاوولاتیان پتیشکیتش دهکرتین وهک: فیرکردن و تهندروستی و کاروباری کۆمهلایهتی و خزمهتگوزارییه زۆر پتوبستهکان.

له بودجهدا، ژمارهی ئهوه پاته پارانه بهرچاو دهکهوئ کهوا چاوهروانین لهسهرچاوه جیاوازهکانی داها تی گشتیهوه دهستمان بکهوئ. ههروهها خهملاندنی ئهوه ژمارانهی که چاوهروان دهکرت لهماوهی داها توودا خهرج بکرتین. کهواته ئهم ژمارانه بهشپوهیهکی نیتزیکین (واته: تقدیرین) له خهرجی و داها ت. ژمارهی خهملینراو (یان تهخمین کراو) یش لهوانهیه کهمی یان زیادهکیان تپدا روو بدات لهبهرئهوهی بۆ داها توو تهرخانکراون و بۆمان نالوئ ژمارهی راست و دروستمان دهست کهوئ.

لهبهرئهوهی که نرخێ درای نیشتمانی له بهرامبهر دراوی بیانیدا جیگیر و چهسپاو نییه بۆیه بهگویرهی پتوبست دهسهلاتمان بهسهر خهرجی و داها تدا ناروات. ههروهها گرفتییکی تر ئهوهیه ئهوه پاره کاغهزی ههیه ورده ورده کۆن

دهبی و دادهرزی و جیگرهوهشی نییه. هه‌رچه‌نده فه‌رمانگه‌کانی حکوومه‌ت ئه‌گه‌ر پاتی پاره له ۲۵۰ دینار زیاتر بیئ ئه‌وا چه‌ک (صک) له مامه‌له‌ی ره‌سمیدا به‌کارده‌هینن، به‌لام بریتیکی زۆر پاره‌ی کاغه‌زی له‌کارکه‌وتوو هه‌یه که بۆ به‌کاره‌ینان ده‌ست ناده‌ن. به‌شێوه‌یه‌کی به‌رده‌وامیش هه‌ولمان داوه چاره‌سه‌ریک له‌ ریگه‌ی نه‌ته‌وه یه‌کگرته‌وه‌کان یان بریاری ۹۸۶ بدۆزینه‌وه تاوه‌کو پاره‌ی کاغه‌زی رزبو بگۆڕین به‌پاره‌ی نوێ به‌لام بیئ سوود بووه.

بودجه‌ی گشتی ئاوینه‌یه‌کی بالائمی داراییی حکوومه‌ته و به‌هۆی ئه‌وه‌وه حکوومه‌ت ده‌توانی که فه‌رمانی هه‌موو فه‌رمانگه و ده‌زگا‌کانی خۆی پێ بخاته گه‌ر و له‌هه‌مان کاتدا پێسه‌ندیی خۆی و به‌لێن و په‌یمان‌ه‌کانی بێنیه‌ته‌دی، بێگومان بودجه‌ی گشتی کاریکی بایه‌خی کۆمه‌لایه‌تی ئاشکرای هه‌یه، به‌چاوخشاندنیک به‌خشته‌کانی بودجه‌ی گشتیدا ده‌رده‌که‌وێت که حکوومه‌تی هه‌ریمی کوردستان تا چ راده‌یه‌ک بایه‌خ به‌باری گوزه‌رانی هه‌ژاران و که‌مده‌ستان ده‌دات و باروویان ده‌کات، هه‌روه‌ها ده‌رده‌که‌وێ تا چ ئه‌ندازه‌یه‌ک گرینگی به‌دابینه‌کردنی باری کۆمه‌لایه‌تی و ئه‌ندازه‌ی مووچه و ده‌رماله‌ی خانه‌نشینان و شه‌هیدانی بزوتنه‌وه‌ی رزگاریخوازی کوردستان و ته‌رخانه‌کردنی به‌خشینه‌کان و بارووی و یارمه‌تیدانی لایه‌نه‌ خێرخواز و کۆمه‌له و سه‌ندیکا و یه‌کیته‌یه‌کان ده‌دات و هه‌روه‌ها هه‌ول‌ه‌کانی له‌که‌م‌کردنه‌وی ته‌نگه‌زی سوکنا به‌دابه‌شکردنی زه‌وی و خانوو‌به‌ره و بنیاتنانی خانوو‌به‌ره و ئاپارتمان و قه‌لاجۆکردنی نه‌خۆشیه‌کان و خۆپاراستن له‌ ئافات و نه‌خۆشیه‌کانی، پاراستنی ئاسایش و ته‌ناهی و مسۆگه‌رکردنی ژبانی هاوولاتیان، ده‌رده‌خات. بودجه بایه‌خ‌یکی گرینگ به‌هه‌موو بواره‌کانی ژبانی گشتی ده‌دات، له‌هه‌مان کاتدا رۆل‌یکی کاریگه‌ر له‌ ژبان و به‌ره‌وپێش بردنی گه‌ل‌ندا ده‌بینی و دو‌اخستن و نه‌ره‌خساندن ده‌بێته مایه‌ی په‌که‌وتنی زۆریه‌ی خزمه‌تگوزارییه‌ گشتیه‌کان، به‌و جۆره ده‌رده‌که‌وێ که بودجه هه‌ول‌ی ئه‌وه ده‌دا پایه‌داریی ئابووری به‌دی به‌ینی و ئاستی کارکردنی گشتی بپاریزی و ده‌بێته ده‌سته‌به‌ر و هۆکاریکی ئاسان بۆ هێتانه‌دی مه‌به‌سته جۆراو‌جۆره‌کانی حکوومه‌ت.

یه‌که‌م- داها‌ت:

له‌ هه‌لومه‌رجی ئیسته‌دا داها‌ته‌کان بایه‌خ‌یکی گه‌وره‌یان هه‌یه له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌م داها‌تانه سه‌رچاوه‌یه‌کی گرینگ له سه‌رچاوه‌کانی سامانی گشتی. گه‌نجینه‌ی گشتیش به‌هۆی ئه‌م داها‌تانه‌وه ده‌توانی خه‌رجی و تیچووی سه‌رجه‌م چالاکیی ده‌زگا‌کانی حکوومه‌ت دابین بکات. زیادبوونی ئه‌و داها‌تانه‌ش، ده‌بی به‌پالپشت بۆ بودجه‌ی گشتیه‌ی حکوومه‌ت له‌پیناوه‌ی ئه‌وه‌ی ئه‌م بودجه گشتیه‌یه هیز و توانایه‌کی زیاتری هه‌بی بۆ دابینه‌کردنی پێداویسته‌یه‌کانی سیاسه‌تی حکوومه‌تی هه‌ریم له‌ بواره‌کانی پێشکه‌وتن و ئاوه‌دان‌کردنه‌وه و خزمه‌تگوزارییه جۆراو‌جۆره‌کاندا.

کابینه‌ی چواره‌می حکوومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له‌ سه‌ره‌تاوه‌ دروشمی (ئاوه‌دان‌کردنه‌وه‌ی کوردستان و سه‌روه‌ریی یاسا) به‌رزکرده‌وه. له‌م پیناوه‌شدا هه‌موو پێداویسته‌یه‌ به‌هه‌تی و سه‌ره‌کییه‌کان دابین کران و دابین ده‌کرین بۆ ئاوه‌دان‌کردنه‌وه‌ و هه‌ک: کردنه‌وی ریگه‌وبانی نوێ و قی‌رتا‌و‌کردنیان و، بنیاتنان و فره‌وان‌کردنی ژماره‌یه‌کی زۆری فه‌رمانگه و قوتابخانه و په‌یمانگه و کۆلیج و نه‌خۆشخانه و بنکه‌کانی ته‌ندروستی و مزگه‌وت و شوینی پیرۆزی ئایینی و یه‌که‌کانی نیشه‌ته‌جی بوونی بنه‌ماله‌ی شه‌هیدان و ئاواره و ده‌رکراوه‌کان. ئه‌مانه سه‌ره‌پای پڕۆژه‌گه‌لی ئاو و ئاوه‌رۆ و کاره‌با و ته‌ندروستی و په‌روه‌رده و فێرکردنی بالا و گواستنه‌وه و گه‌یاندن و شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار و هتد. جیه‌یه‌جێکردنی ئه‌م نه‌خشه و پڕۆگرامانه‌ش، وه‌ک ئاشکرایه‌ ده‌بن به‌مایه‌ی ئه‌وه‌ی که‌وا رووی شارستانیه‌یه‌ی کوردستانی ئازیزمان ده‌ریکه‌وێ و، ئه‌و په‌ره‌سه‌ندنانه‌ش بکه‌ونه به‌رچاوه‌ که له‌ هه‌موو بواره‌کانی ژبانه‌دا رووده‌ده‌ن. بۆ

ئەم مەبەستەش پىتويستە بەھەنگاۋى گورج و خېرا رەچاۋى ئەم خالانەى خوارەو بەكەين:

۱- بەكارھېنانى شېۋازى پىشكەوتتو بەئامانجى سەرکەوتنى كردهۋەى باج وەرگرتن و، چاودېرىكىردنى ئەو ھەول و كۆششانەى كە دەدرېن بۆ بەرزكردنەۋەى رادەى كۆكردنەۋە و دلنېابوون لە لېھاتوويى باج وەرگران.

۲- چاودېرىكىردنى كەنالەكانى باج وەرگرتن بەگوپرەى ياسا و پەيرەۋەكان و، دەستنىشانكردنى كەم و كورتىيەكان و دانانى چارەسەرى گونجاو بۆ ئەۋەى ياساكانى باج وەرگرتن بەشېۋەيەكى راست پىادە بكرېن.

بۆيە يەكېك لە ئەركەكانى ئەم قوناغە ئەۋەيە كە سەرچەم داۋودەزگا بەرپرسەكان سووربوونى تەواو و بايەخى بەرچاۋ بەداهات بەدن، ئەمەش لە رېگەى بەدواداچوون و پەلەكردن لە وەرگرتن و دانەۋەى قەرزىان فرەوانكردن و چەسپاندنى سەرچاۋەكانى داهات بەشېۋەيەكى باشتر. ھەرۋەھا لەناوبردنى ئاۋاكردن (تەھرىب) و خۆدزىنەۋە لە گومرگ و، ھاندانى ھاۋولاتيان كەۋا كرتىي خزمەتگوزارىيەكانى حكومەت ۋەك: كرتىي ئاۋ و كارەبا و تەلەفۆن... ھتد جىبەجى بەكەن.

داهاتەكانى حكومەتى ھەرىمى كوردستان بۆ سالى ۲۰۰۲ بەبرى ۱,۸۲۸,۰۴۵,۹۸۲ دىنار خەملىنراۋە واتە بەزىادبوونى بىرى ۳۳۰,۰۶۵,۱۱۲ دىنار لەچاۋ سالى رابردوو.

داهاتەكانى خەملىنراۋ لە بودجەى سالى ۲۰۰۲ لەسەر ئاستى ماددە و جۆر و ژمارە دابەش كراۋە. باجى كالايى بەشى سەرەكى داهاتەكانە، كە رېژەكەى نېزىكەى ۶۵% كۆى گشتى داهاتەكان پېك دىنېن. پىتويستە ئامازە بەو راستىيە بەكەين كە تەموبلكردى بودجە لەسەر ئەو داهاتە دەۋەستى كە خەملىنراۋە و پىشېبىنى دەكرېت و جىبەجى كردنى بەھىنانەدى ئەو داهاتانەۋە بەستراۋە. ئەمەى خوارەۋە خىستەى داهاتەكانە لەسەر ئاستى ژمارە و لەسەر ئاستى دەرگاكان:

داهات لەسەر ئاستى بابەكان

ژمارەى باب	ناۋى باب	بىرى پارە / دىنار
۱	سەرۆكايەتېي ئەنجومەنى ۋەزىران	۳۳,۸۱۹,۰۰۰
۲	ۋەزارەتى پەرۋەردە	۱,۲۲۵,۰۰۰
۳	ۋەزارەتى ئەشغال و نىشستەجىكردىن	۵۰۰,۰۰۰
۴	ۋەزارەتى كشتوكال و ئاۋدېرى	۱۶,۱۷۶,۵۰۰
۵	ۋەزارەتى ناۋخۆ	۳۰,۳۲۲,۰۰۰
۶	ۋەزارەتى شارەۋانى و گەشتوگوزار	۳۶,۲۴۹,۰۰۰
۷	ۋەزارەتى گواستەۋە و گەياندىن	۶۴,۴۳۱,۰۰۰
۸	ۋەزارەتى رۆشنىبىرى	۲,۲۳۵,۳۶۰
۹	ۋەزارەتى تەندروستى و كاروبارى كۆمەلايەتى	۱۱,۶۲۳,۰۰۰
۱۰	ۋەزارەتى يارمەتى مرقاىيەتى و ھاۋكارى	۴۵,۰۴۰,۰۰۰
۱۱	ۋەزارەتى ئەوقاف و كاروبارى ئىسلامى	۲,۰۱۱,۵۰۰
۱۲	ۋەزارەتى دارايى و ئابوورى	۱,۵۳۹,۱۷۹,۰۰۰
۱۳	ۋەزارەتى پىشەسازى و وزە	۴,۱۴۶,۶۲۲
۱۴	ۋەزارەتى داد	۴۱,۰۸۸,۰۰۰
	كۆى گشتى	۱,۸۲۸,۰۴۵,۹۸۲

داھات لەسەر ئاستی ژمارەکاندا:

- ۱- باجی داھات و سامان (وھک: باجی دەرامەت، باجی خانووبەرە، فرۆشتنی چاپمەنی، باجی پاشماوھکان، باجی زەویبەکان و ھتد... بەپێی: ۵۳,۸۶۰,۰۰۰ دینار.
- ۲- باجی کالا (وھک: پسوومی گومرگی، پسوومی بەرھەمھێتان و مەکس) بەپێی: ۱,۱۸۷,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
- ۳- پسوومی تر (وھک: پسوومی دلنیایی تەندروستی، پەسەم و فرۆشتنی پوول، پسوومی ئۆتۆمبیل، پسوومی تۆمارکردنی زەوی، پسوومی دادگاگان، پسوومی ھاوردە و ھەناردن (استیراد و تصدیر)، پسوومی تۆمارکردن و بلاوکردنەو، سەفەر بۆ دەروە و ھتد...) بەپێی: ۱۴۴,۰۴۰,۵۰۰ دینار.
- ۴- داھاتی بودجە لەسەرچاوەکانی تر (وھک: کەرەستەى نەوتی، قازانجی دامەزرادەکانی کەرتی گشتی، سامانی کەنزیی و ھتد...) بەپێی: ۲۰۵,۳۵۳,۰۰۰ دینار.
- ۵- داھاتی سەرمایەداری (وھک: فرۆشتنی زەوی، فرۆشتنی خانووبەرە، فرۆشتنی ھۆبەکانی گواستەنەو، فرۆشتنی ئامبیر و تفاق، فرۆشتنی کەلوپەل و پێداویستی، فرۆشتنی ئازەل، فرۆشتنی کتیب و گۆڤار و، ھتد...) بەپێی: ۲۳,۲۸۵,۰۰۰ دینار.
- ۶- داھاتی کەرتی شتومەکی دەولەت (وھک: کەرتی خانووبەرە، کەرتی شتومەکی دەولەت و ھک زەوی، کەرتی ئامبیر و کەلوپەل و ھۆبەکانی گواستەنەو، کەرتی زەویوزاری کشتوکالی و ھتد...) بەپێی: ۲۲,۴۹۳,۹۸۲ دینار.
- ۷- داھاتە گوازرادەکان (وھک: سوودی قەرزە بەخەشراوەکان، داھاتی بانکە تاییبەتییەکان و ھتد...) بەپێی: ۵۷,۳۸۵,۰۰۰ دینار.
- ۸- خەزەتگوزاریی فەرمانگەکان بۆ کەسانی تر (وھک: خەزەتگوزاریی راگەیاندن و گەشتگوزار و مۆزەخانە، خەزەتی لاوان (وھک: داھاتی مەلەوانگە و یاریگە و ھۆلەکان)، خەزەتگوزاریی پێوەندیکردن (وھک: داھاتی خەزەتی پێوەندی و دانان و گواستەنەوی تەلەفۆن و پۆستە)، داھاتی ئاووئاوەرۆ و کارەبا، پسوومی پەسولەى مراجعەکانی تەندروستی)، پەسەمی پشکینی کەرەستەى خۆراکی و ھتد...) بەپێی: ۱۱۰,۰۸۶,۰۰۰ دینار.
- ۹- داھاتە جیاھە کراوەکان (وھک: مالى دەست بەسەرگێراو، فرۆشتنی شتە ناپیویستەکان و بێ کەلکەکان، داھاتی بیناسازی، نرخی لیستەکان و چاپمەنییەکانی تر، داھاتی پەرودەرە و فیکرکردنی بالا و ھتد...) بەپێی: ۲۴,۰۴۲,۵۰۰ دینار.

دوووم- خه رجبیه کان:

که رتی فیرکردن:

حکومته تی هه رتیم سوور بووه له سهه ر دابینکردنی پیداو یستییه کانی بواری په روه رده، وهک: په ره پیدانی پرۆگرامه کان و هاندانی بزوتنه وهی دانان و توژینه وهی زانستی و وه رگیان و، دابینکردنی پیداو یستییه کانی ئەم که رته، هه روه ها ده رکردنی ریتوتینی بو قوتابیان و ئاراسته کردنیان له رووی زانستی و په روه رده یی و کۆمه لایه تی و هزریه وه و، چاودیریکردنیان له بواری مایه کی و واتایه کی (واته: مادی و معنوی) و، هه لگرتنی ره سمی گومرگ له سهه ر هه موو ئەو که ره سه ته و که لوپه ل و نامیر و ده زگاگه لی تاقیگه و هۆی روونکردنه وه و فلیم و کتیب و ئەو چاپه مه نییه هاوردانه ی که خزمه تی مه به سه ته کانی په روه رده ده که ن.

پاتی ته رخانکراو بو که رتی په روه رده و فیرکردنی بالا (واته بو: په روه رده، زانکو و، په یمانگا کان) بریتییه له: ۵۴۱,۹۷۷,۰۰۰ دینار واته به رتیه ی ۲۱,۲۱٪ ی بودجه.

۱- زانکو ی سه لاهه دین له بهر روژشایی خسته ی زانیاریه کانی زانکو دا، ده توانین سه رنجی ئەو فره وانبوونه به دین که به به راورد له نیوان سالانی رابردوو و سالی خویندنی ۲۰۰۱-۲۰۰۲ روویان داوه:

ز	بابه ت	سالی خویندنی ۲۰۰۱-۲۰۰۰	سالی خویندنی ۲۰۰۲-۲۰۰۱
۱	کۆلیجه کان	۱۲	۱۴
۲	به شه کان	۴۵	۴۷
۳	ده رسپیژ و مامۆستایان	۵۵۹	۷۳۷
۴	فه رمانبه ران	۱۳۶۴	۱۳۸۴
۵	فه رمانبه ران و ده رسپیژانی به گرتیه سه ت	۸۹	۸۹
۶	قوتابیان	۱۰,۵۳۱	۱۱,۶۰۰
۷	به شه کانی ناوخۆ	۲۷	۳۴
۸	قوتابیانی قۆناغی ماسه تر	۱۵۱	۷۷
۹	قوتابیانی قۆناغی دوکتۆرا	۵۲	۱۴

وهک له سه ره وه ته یبینی ده که یین دوو کۆلیجی تازه کراونه ته وه که ئەوانیش کۆلیجی ئاماده کردنی مامۆستایان و کۆلیجی نه خویشیارین، سه ره رای کردنه وه ی به شی کۆمپیوتەر له کۆلیجی ئەندازه دا.

۲- زانکو ی دهووک: زانکو ی دهووک ۹ کۆلیج به ۲۱ به ش ده گرتیه خو. به شیککی نو ی له کۆلیجی کشتوکال کراوه ته وه به ناوی به شی (گل و ئاو) هه روه ها به شیک له کۆلیجی ئەده بیات به ناوی (مامۆستای سه ره تایی).

۳- ده سه ته ی په یمانگه ته کنیکیه کان: ئەمانه ش ۵ په یمانگه ی ته کنیکین و، دوو په یمانگه ی تریش بو سالی خویندنی

۲۰۰۱-۲۰۰۲ کراونه تهوه.

په پیمانگه کان نه مانه ن:

- په پیمانگه ی ته کنیکیی ههولیر: ۱۴ بهش ده گریته خو و، نه مسالیش بهشی ده رمانسازى کراونه تهوه. بهمه پانه وه ده بیته به ۱۵ بهش.
- په پیمانگه ی ته کنیکیی دهوک: ۶ بهش ده گریته خو و، نه مسالیش سی بهشی نوئ کراونه تهوه که بهشی بیناسازى و نه خو شیارى و شیکردنه وهى نه خو شیبه کانن. به مانه وه ده بن به ۹ بهش.
- په پیمانگه ی ته کنیکیی شه قلاوه: نه م په پیمانگه یه ۴ بهش ده گریته خو و، به شیکى تازهش به ناوی بهشی سکر تار یه ت کراونه تهوه. بهمه وه ده بی به ۵ بهش.
- کردنه وهى په پیمانگه ی ته کنیکیی نوئ:
- ۱- په پیمانگه ی ته کنیکى له ئاکری: که بهشی سیسته می کو مپپوته ری تیدایه و ۲۵ قوتابى کوړ و کچى لی وه رگیراوه.
- ۲- په پیمانگه ی ته کنیکى سوړان: که دوو بهش ده گریته خو به ناوی بهشی سیسته می کو مپپوته ر و بهشی په لی ده سکر د (الطراف الاصطناعية). ۲۵ قوتابى کوړ و کچ له هر یه کیک له م به شانه وه رگیراوه.

که رت ی په روه رده:

له پینا و بلاو کړدنه وهى زانست و زانیاری و پیگه یاندى نه وه یه کی خو پند ه وار له کور دستاندا هه روه ها بهر زکړدنه وهى ئاستى لیها تووی کارمه ندانى نه م بواره به گویره ی بنه مای زانستى و هاوسه رده م، که رت ی په روه رده شیاوزى نه خشه کیشانى په روه رده بیانه ی گرتووه ته بهر و هه ولئى داوه پرؤسه ی په روه رده له کور دستاندا بهر وه پیتش بیات. نه م که رته فره وان بو نیکی بهر چاوی به خو وه بینیه. خشته ی خواره وه نه مه مان بو روون ده کاته وه.

ز	بابه ت	سالئ خو پندى ۱۹۹۹-۲۰۰۰	سالئ خو پندى ۲۰۰۱-۲۰۰۰
۱	ژماره ی قوتابخانه کان	۱,۷۱۹	۱,۹۷۶
۲	ژماره ی قوتابیان	۴۶۰,۶۹۴	۴۸۰,۳۵۱
۳	ژماره ی ماموستایان	۲۱,۶۵۶	۲۲,۶۶۰

بو ئاگاداری بهر پرتان بو سالئ خو پندى ۲۰۰۱ - ۲۰۰۲، ژماره ی ۱,۶۷۸ ماموستای سه ره تایی و ناوه ندی و دوانا وه ندی دامه زراون.

۴۵ بهشی ناو خو یی هه یه و ۴۳۹ ئو تومبیلی به کرى بو گواستنه وهى ماموستایان.

په پیمانگه ی تازه کراوه کان بو سالئ خو پندى ۲۰۰۱-۲۰۰۲:

- ۱- په پیمانگه ی ناماده کردنى ماموستایان - سوړان.
- ۲- په پیمانگه ی ناماده کردنى ماموستایان - میترگه سوړ.

۳- په پیمانگه یی ناماده کړدنی ماموستایان - زاخو.

به هوی که موکورتی له ژماره یی کادیری فیرکردن و، بو نه وهی فیرکردن له قوتابخانه کاندان نه وهستی، بریاردره درماله یی زیاد بو نه و ماموستا دهرسبیژانه یی که دانیشتووی هه ولیر و دهوکن و له قوتابخانه کانی ئاکری دهرس ده لینه وه، سهر ف بکریته. بو ماموستایانی دهرسبیژ (واته: مدرس) ۳۰۰ دینار و بو ماموستایانی فیرکار (واته: معلم) ۲۰۰ دینار مانگانه. ههروه ها سهر ف کړدنی کړی موحازرات بو نه و دهرسانه یی زحمه تن. هه ندیک دهرسی زانستی، کادیری فیرکردنی تایه تمه ندیبیان نیبه به تایه تیش له قوتابخانه ناماده ییبه کانی پاریزگه یی دهوک.

نه و ماموستایانه ش که پروانامه یی ماستهر و دکتورایان هه یه و، له سهر میلایکی وه زارته یی په روه رده له کاری فیرکردن د به شداری ده کهن، هه موو نه و مافانه یان هه یه که هاوشیوه کانی خو یان له زانکو و په پیمانگاکاندان هه یانه.

وهزارته یی تهندروستی و کاروباری کومه لایه تی:

نه و وهزارته سوور بووه له سهر بلا و کړدنه وه و گه یاندنی خزمه تگوزاری تهندروستی و کومه لایه تی و دهسته به رکردنی پیداویستی یه کانی تهندروستی و پزشکی و، دابینکردنی چاودیری کومه لایه تی و بایه خدان به خزمه تگوزاری یه کانی دایکایه تی و مندالیه تی و، تهندروستی قوتابخانه و تهندروستی خیزان.

بری ۲۴۰,۱۰۸,۰۰۰ دینار بو نه و وهزارته تهرخانکراوه، واته به پرتزه یی ۹,۴۰٪ له بودجه و به زیاده یی ۳۰,۱۰۸,۰۰۰ دینار له چا و سالی ۲۰۰۱ د.

جگه له مانه نه رکی به رچاوی نه و وهزارته بریتی بووه له:

۱- بایه خدان به چاره سهرکردن و تهندروستی هاوولاتیان و هه زاران و نه داران و نابینایان. ژماره یی نه و نابینایانه یی که هه تا نیسته مووجه یان بو سهر ف ده کړی گه یشتوه ته ۷۰۷ نابینا.

۲- دهرچوونی بریار بو نه وهی دهرچوونی کولجی زانیاری به شی کیمیا و بایولوجی، یاسای پله پله فرمانبه ربه تی (تدرج وظیفی) بیانگریته وه و دهرماله یی هاندانی (واته: المخصصات التشجیعیة)، به گویره یی دووری جوگرافی و مانگانه له ۱۰۰ تا ۱۵۰ دیناریان به پیتی نه و رینوتینیانیه یی له لایه ن وه زیری تهندروستی و کاروباری کومه لایه تی یه وه دهرده کړین بو خهرج بکریته.

۳- بایه خدان به خانه گه لی چاودیری کومه لایه تی بو بچووک و گه وران، بو کوران و کچان و به سالد اچوران و دایه نگی مندالان.

۴- هه بوونی ۶ په پیمانگه که نه وانیش په پیمانگه یی که رولالان له هه ولیر و له دهوک، په پیمانگه یی نابینایان و په پیمانگه یی پاشکه و تووان و په پیمانگه یی فنسنت (بو دست و قاچ). که ژماره یی قوتابیانان ۸۹۶ قوتابی بووه له سالی ۲۰۰۱ و بو سالی ۲۰۰۲ ژماره یی قوتابیان گه یشتوته ۹۷۵ قوتابی.

۵- هه بوونی ۵ قوتابخانه یی ناماده یی بو تهندروستی مامانی.

۶- هه بوونی ۴ قوتابخانه یی ناوه ندی بو نه خوشیاری که ژماره یی قوتابی یه کانی ۵۵۰ قوتابی یه.

۷- ناماده کړدنی کادیری ناوه راستی له نه خوشخانه و بنکه تهندروستی یه کان.

بایه خدانی حکومه تی هه ریم به تهندروستی و فره وانکردنی پیشکیشکردنی خزمه تگوزاری یه کان، زیادبوونه که یی له م خشته یی خواره ودا به رچا و ده که وی:

سالی ۲۰۰۱	سالی ۲۰۰۰	نمار
۲۴۳	۲۳۰	ژماره‌ی بنکه تەندروستییه‌کان
۹۰۵	۸۲۷	ژماره‌ی پزیشکان
۶۲	۵۶	ژماره‌ی دەرمانسازان
۱۵	۱۴	ژماره‌ی خانەکانی چاودیری کۆمه‌لایه‌تی
۹۴۵	۹۲۰	ژماره‌ی ئەوانه‌ی له خانەکانی چاودیرین
۱,۶۵۲	۱,۰۴۲	ژماره‌ی پەرستاران
۲۷۰	۲۶۰	ژماره‌ی برین پیچان
۶۱۹	۴۸۳	یاریده‌ده‌ری پزیشک
۱۵۱	۸۵	بایۆلۆجی

شاره‌وانییه‌کان:

به‌گوێره‌ی یاسای کارگێری شاره‌وانییه‌کانی هه‌ریمی کوردستان ژماره ۶ی سالی ۱۹۹۳، داهااتی شاره‌وانی و قازانجی پرۆژه‌کانی و، داهااتی زینده‌مال و مرده‌مال (واته اموال منقوله و غیر منقوله)یان و کۆکردنه‌وه‌ی ئەم داهااتانه به‌گوێره‌ی یاسا ده‌چیتته ناو گه‌نجینه‌ی شاره‌وانییه‌وه.

چەندان شاره‌وانی نوێ له مه‌لبه‌ند و ناوچه‌کان (واته قه‌زا و ناحیه‌کان) و کۆمه‌لگه‌کاندا کراوه‌ته‌وه. کۆی گشتی شاره‌وانییه‌کان گه‌یشتووته ۸۵ شاره‌وانی. له زۆریه‌ی شاره‌وانییه‌ کۆنه‌کان و تازه‌کاندا داهاات به‌شی مووچه‌ی فه‌رمانبه‌رانی خۆیان ناکات. به‌گوێره‌ی ماده‌ی یه‌که‌م له یاسای ژماره ۳ی سالی ۱۹۹۳ که له ئەنجوومه‌نی نیشتمانی کوردستان ده‌رچوو (واته یاسای کارگێری شاره‌وانییه‌کانی هه‌ریمی کوردستانی عێراق) سه‌رۆکی شاره‌وانی و ئەندامانی ئەنجوومه‌نی شاره‌وانی ئەوانه‌ی که فه‌رمانبه‌رین مافی ئەو پاداهااتانه‌ی خواره‌ویان به‌شپوه‌ی مانگانه هه‌یه.

ز	پله	سه‌رۆک	ئه‌ندام
۱	تایبه‌ت: ناوه‌ندی پایته‌ختی هه‌ریم	۴,۰۰۰ دینار	۱,۰۰۰ دینار
۲	نایاب: شاره‌وانییه‌کانی ناوه‌ندی پارێزگاگان	۳,۰۰۰ دینار	۸۰۰ دینار
۳	یه‌که‌م: ئەو شاره‌وانییه‌کانی ژماره‌ی دانیشتونیان له (۷۵) هه‌زار که‌متر نییه	۲,۰۰۰ دینار	۷۰۰ دینار
۴	دوووه‌م: ئەو شاره‌وانییه‌کانی ژماره‌ی دانیشتونیان له (۱۵) هه‌زار که‌متر نییه	۱,۷۵۰ دینار	۶۰۰ دینار
۵	سییه‌م: ئەو شاره‌وانییه‌کانی ژماره‌ی دانیشتونیان له (۵) هه‌زار که‌متر نییه	۱,۵۰۰ دینار	۵۰۰ دینار
۶	چواره‌م: ئەو شاره‌وانییه‌کانی ژماره‌ی دانیشتونیان له (۵) هه‌زار که‌متره	۱,۰۰۰ دینار	۴۰۰ دینار

دوای چا و گېټرانه وه بهراډه ی رېسم و مز (واته: اجور) و کړی (واته: ایجار) و فروشتنی زهوی، بری ۱۰۰ ملیون دینار له بودجهی وهزارهتی دارایی و ټابووری وهکو خهلات (منحه) تهرخان کراوه بو پشتیوانی له شارهوانییهکان، ههولیش دراوه بو دوزینهوهی سهرچاوهی نوټی داهات بو شارهوانییهکان تاوهکو بتوانن خهرجییهکانی خوټان راییی (تغطیة) بکهن و باشرین خزمهتگوزاری پیشکیش بههاوولاتیان بکهن.

ههروهها فهزمانگهکانی ئاووئاوهړو له پارټزگهکاندا، بههوی زیادبوونی ژماره ی بیرهکانی ئیرتیوازی و پروژهکانی ئاو له پیتناو فرهوانکردنی بزوتنهوهی ئاوهدانکردنهوه، خهرجییان زیاد بووه. ههروهها زیادبوونی ژماره ی موهلیدهکانی کارهبا له نهنجامی نهبوونی وزه ی کارهباوه، بووهته هوی دروستبوونی خهرجییهکی زیاده. نه مه ی لای خواره خشته یه که نه مانه مان بو روون دهکاته وه:

ز	ناونیشان	بیرهکانی ئیرتیوازی	پروژهکانی ئاو	موهلیدهکانی کارهبا بهقهواره جیوازهکانهوه
۱	پارټزگه ی ههولیر	۵۵۰	۲۰	۵۶۵
۲	پارټزگه ی دهوک	۲۸۰	۷۰	۲۸۰

ههتا ئیسته پاتیکی گهوره ی پاره بو گه یاندنی ئاو بههاوولاتیان سهرف دهکرتت نه مه ش بههوی بهکری گرتنی تانکهری ئاو له کومه لگه و گوندهکانی سنووری ههردوو پارټزگه ی ههولیر و دهوک که نه مانه ش خهرجییهکانی زوری سالانه یان هه یه. نه م گبروگرفتانه بههوی که میی ئوی خواردنه وه له نهنجامی هیشکه سالانی رابردووه په یدا بووه.

وهزارهتی نهوات و کاروباری ئیسلامی:

له پیتناو برهوپیدانی وشیاریی ئیسلامی و بلاوکردنهوهی روشنبیری ئیسلامی و بایه خدان به ئایینه ئاسمانییهکان و پرټزگرتن له زانایانی ئایینی و پاراستنی پایه ی کومه لایه تییان و، دهسته بهرکردنی هه ر پیداو یستییه کی که بو بهجیگه یاندنی چالاکیی ئایینی و نیشتمانی و کومه لایه تییان پیویست بی: پاتی ۵۵,۵۸۲,۰۰۰ دینار بو نه م وهزاره ته دانراوه که بهرټزه ی ۲,۱۸٪ ی بودجه و بهزیاده ی ۷,۲۱۰,۰۰۰ دیناره.

ژماره ی ۲,۰۸۹ مزگهوت و تهکیه و شوټنی پیروز هه ن که ۱,۵۱۳ یان له ههولیرن و ۵۷۶ یان له پارټزگه ی دهوکن. بایه خپیدان نه م لایانانه ی خوارهوه ی گرتووه ته وه:

۱- دروستکردن و چاککردنه وه و دابینکردنی که لوپهل بو مزگهوت و که نیسه و خانهکانی خواپه رستی و شوټنه پیروزه کان.

۲- بایه خدان به په یمانگه و قوتابخانه ئایینییهکان که برټین له سی په یمانگه بو پیشنوټر و وتاریټزان (الأئمة والخطباء) و شه ش ئاماده یی ئیسلامی و هه شت ناوهندیی ئیسلامی و دابینکردنی پیداو یستییهکانی به شه ناوخوییهکانی قوتابیان.

۳- نهنجامدانی سی خولی بهردهوام بو له بهر خوټندنی قورئانی پیروز و خولی بههټزکردنی ئیمام و خه تیبان.

بو ئاگاداریی بهرټزان دهرماله ی قوتابیان به م شیوه ی خوارهوه سهرف دهکرتت:

۵۰ دینار بو قوتابیانی په یمانگه کان نهوانه ی له ناو شارن، ۱۵۰ دیناریش بو قوتابیانی دهرهوه ی شار. ۷۰ دینار

مانگانه بۆ قوتابيانى ئامادىيى و ناوهندىيەكان و ۱۰۰ دىنار بىش مانگانه بۆ قوتابيانى خولەكانى لەبەرکردنى قورئانى پېرۆز.

ئەو كادىرئەي مەرجى دامەزراندنيان نىيە ژمارەيان ۱۹۱۸ كەسە كە مانگانه دەرمالەي (البر) يان بۆ سەرف دەكرىت واتە ۷۰ دىنار بۆ مجبور، ۸۰ دىنار بۆ ئىمام و ۱۰۰ دىنار بۆ ئىمام و خەتیب. ژمارەي قوتابيان بۆ سالى خويئندنى ۲۰۰۱ - ۲۰۰۲ بىرتىبە لە ۱,۰۴۵ قوتابى بەزىادەي ۳۳۲ قوتابى لەسالى خويئندنى ناوبراودا.

وہزارەتى پيشەسازى و وزه:

فەرمانگەكانى وەزارەتى پيشەسازى و وزه لە جوړى (خوژبىن - قومبل ذاتى) ن بەلام هيشتا هەندى لە فەرمانگەكانى ئەم وەزارەتە داھاتيان ناگاتە رادەي خەرجيان.

۱- كارگه و كۆمپانيكان:

ناتوانن بەتەواوى وزەي خوڤان كار بکەن لەبەر دوو ھۆ: ھۆي بەکەم: سەختى و زەحمەتى لە ھىنانى ھەندىك لەو کەرەستانەي كە بۆ کردەوہي بەرھەمھىنان پىويستن وەك کەرەستەي خاو و ئامبىرى سپىر. ھەر وەھا سەختى و زەحمەتى لە ھەناردنە دەرەوہي ئەو كالا و كەلوپەلانەي كە بەرھەمى ئەم كۆمپانيا و كارگانەن. ھۆي دووہم: ئامبىر و مەكینەي ئەم كارگانە كوئن و دەگەرپنەوہ سالانى ۱۹۷۰. ناکرى بەم ئامبىر و مەكینانەوہ پىنشىركەي ئامبىر و مەكینەي ھاوسەردەم بکرىت، ئەمە سەرەراي ئەوہي كە ئامبىرى سپىرى ئەم مەكینە و ئامبىرانە لە بازاري ناوھۆ و دەرەوہدا دەست ناکەون.

۲- كارەبا:

ئىستە كارەباي دوكان پرى ۱۵ مىگاوات كارەبا دەدات بە ھەولير كە ئەمە بەشى پىويستى نەخوشخانەكان ناکات ھەرچەندە كە وەزارەتى دارايى و ئابوورى سالانە پاتى ۱۸ ملىون دىنار واتە ھەر مانگەي ملىون و نىوتىك دىنار لە بەرامبەرى ئەمەدا دەدات بەبەرپتوہبەرايەتى كارەباي سلىمانى وەك موچەي مانگانه و خەرجيان. كارەباي موسل پرى ۲۰ مىگاوات دەدات بەپارتىزگەي دھۆك كە ئەمەش بەشى پىويستى نەخوشخانەكان ناکات ھەرچەندە وەزارەتى دارايى و ئابوورى پاتى ۱۲ ملىون دىنار سالانە واتە ھەر مانگەي يەك ملىون دىنار لە بەرامبەرى ئەمەدا دەدات. بۆ داىنکردنى كارەبا بۆ ھاوولاتيان و كەرتى گشتى، موھلىدەي قەوارە جوړاوجوړ بەتايبەتیش لە گەرەكە ملىلييەكان دائراوہ كە لەسەر بودجەي حكومەتى ھەرىم و لە رىتگەي برىارى ۹۸۶ى نەوت بەرامبەر بەخوړاك و دەرمانەوہ داىن كراون. ئەمانەش بەزەحمەت سووتەمەنيان بۆ داىن دەكرى.

ئەمانەي خواریوہ بەشپىكن لە وردايەتیبەكان:

بەكەم: ۲۰۷ موھلىدە لە پارتىزگەي ھەوليردا ھەن كە بەردەوام ژمارەشيان زياد دەبىت و رۆژانە ۴۴,۷۰۰ لىتر گازواىليان پىويستە.

دووہم: ۱۴۹ موھلىدە لە پارتىزگەي دھۆكدا ھەن كە بەردەوام ژمارەشيان زياد دەبىت و رۆژانە ۲۳,۶۹۰ لىتر

گازواییلیان پتویسته .

سییه م: ۴ موهلبدهی وارسیلا که رۆژانه ۶۰,۰۰۰ لیتر گازواییلیان پین دهوی.
چواره م: ۲ ویستگهی ۲۹ میگاوات له ههولپیر و دهوک که رۆژانه زیاتر له ۲۰۰,۰۰۰ لیتر گازواییل وهردهگرن.

بهروبوومی نهوتی:

برپیک بهروبوومی نهوتی که رۆژانه له لایهن حکومته تی ناوهندییهوه دهنیتردی و لهسه ر ئه م بناخه یه پلانی داراییی سالی ۲۰۰۲ دانراوه:

پارێزگه	به نزین / لیتر	نهوت / لیتر	گازواییل / لیتر
ههولپیر	۳۵۰,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰	۲۷۰,۰۰۰
دهوک	۱۵۰,۰۰۰	۲۹۰,۰۰۰	۲۳۰,۰۰۰
کۆی گشتی	۵۰۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰

ئه نجامی پلانی دارایی سالی ۲۰۰۲ بۆ بهرپتوه بهرایه تیبیه کانی نهوت:

داهات	خه رچی	
۱۶۲,۴۵۰,۰۰۰	۶۰,۶۲۰,۰۰۰	۱- بهرپتوه بهرایه تیبی دابهشکردنی نهوتی ههولپیر:
۱۲۰,۱۰۰,۰۰۰	۴۰,۱۳۸,۰۰۰	۲- بهرپتوه بهرایه تیبی دابهشکردنی نهوتی دهوک:
۲۸۲,۵۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۷۵۸,۰۰۰	کۆی گشتی

جیاوازییه که یان: ۱۸۱,۷۹۲,۰۰۰ دینار قازانجه .

وهزاره تی پیشه سازی و وزه له پێگه ی فه رمانگه و کارگه و کۆمپانیاکانییه وه به بری ۱۸۷,۷۰۳,۰۰۰ دینار پشتیوانی له بودجه ی حکومه تی هه رتیم دهکات که ۷۹,۶۳٪ له فرۆشتنی به ره مه کانی نهوت سه رچاوه دهگری. جیبه جی کردنی ئه م پلانه دارایییه ش پتوه ندیی به بواری رامیارییه وه هه یه له سالی ۲۰۰۲ دهنگه به ئه نجام بگات و له وانه شه جیبه جی نه بیت.

وهزاره تی رۆشنیری:

ئه رکی ره چاوکراوی ئه م وهزاره ته بریتیبیه له پاراستن و په ره پتیدانی ره سه نایه تی کولتووری کوردی به جوړیک که هاوشان و ته بابی له گه ل داوونه ریته به رزه کانی کۆمه لگه ی کورده واری و ئامانجه کانی بزاقی رزگاربخوازی کوردستان و ئاسۆی دیوکراسی و، په ره سه ندنی گیانی ته بابی و برایه تی له نیوان رۆله کانی گه لی کوردستان و، دامه زاندنی پتوه ندیی کولتووری له نیوان گه لی کورد و گه لانی ناوچه که و جیهان. ئه مانه ش له پێگه ی هاندانی بزاقی دانان و وه رگێران و بلاوکرده وه و یارمه تیدانی نووسه ران و ئه دیبان و شاعیران و هونه رمه ندان له بلاوکرده وه و نیشاندانی به ره مه کانیان. هه ره ها هاندانی به هره ی ئه ده بی و هونه ری و زانستی و وه رزشیی لاوان و پشتیوانی له بزاقی وه رزش و دیده وانی و لاوتینی له هه رتیمی کوردستاندا. ئه مانه جگه له هاندانی بزاقی شانۆ و هونه ره میلییه کان و

پشتیوانی له یه کیتی و ریکخراو و یانه و تیپه کانی رۆشنبیری و ئه ده بی و میلی. ههروه ها کۆلینه وه ی شوینه وار و دامه زانندی موزه خانه یه کی نیشتمانی و موزه خانه ی خوجییی و پشتیوانی کردن و پاراستنیان.

ههروه ها ده رکردنی گۆفار و رۆژنامه به م شتیوه یه ی له م خسته یه دا پروون کراوه ته وه.

ز	ناوی گۆفار	جۆری
۱	کاروان	مانگانه
۲	دجله	مانگانه
۳	ههنگ	مانگانه
۴	بارش	وهزی
۵	پانیپال	وهزی
۶	ئاسۆی فولکلۆر	وهزی
۷	سینه ما و شانۆ	نیوسالی
۸	هه ریم	نیومانگی
۹	وه رزش	هه فته بی
۱۰	شانه ده ر	نیوسالی

ژماره ی یانه کان ۵۲ یانه ی وه رزشی و ۱۰ بنکه ی لاوانه. نیاز هه یه چه ندان بنکه ی تر له سالی ۲۰۰۲دا له ناوچه کانی سه ره سه نگ، قه سه رۆک، خه بات، میترگه سه ر و چۆمان بکرتته وه. ئەم بنکانه ش چالاکیی وه رزشی و هونه ری و کولتووری و زانسته یان هه یه بۆ ئه و لاوانه ی ته مه نیان تا هه ژده سالییه. ژماره ی تیپه میلییه کان ده وره به ری ۸۰۰ تیپه، تیپه هونه رییه کانیش ده وره به ری ۱۴ تیپن. بنکه رۆشنبیرییه کان ژماره یان ده وره به ری ۱۸ بنکه یه. و کۆمه له رۆشنبیرییه کان ژماره یان ۸ کۆمه له یه.

وه زاره تی یارمه تی مرۆفایه تی و هاوکاری:

ئه رکی ئەم وه زاره ته پتوه ندیکردنه به ریکخراوه مرۆفایه تی و سیاسییه کان و ده زگاکانی راگه یاندن. ههروه ها هاوئا هه نگیی نیوان ریکخراوه جیهانییه کان و ته نجومه نی وه زیان و ریکخسته نی پتوه ندی و هاوکاریکردن له گه ل ده وه ند (واته: جالیة) ی کورد و ریکخراوه کانیان له ده ره وه ی هه ریمدا.

له ئەنجامی به رفه وانبوونی ئه رک و کاره کانی وه زاره ت له بواری سه ردانی هاوولاتیان بۆ ده ره وه و کردنه وه ی چه ند به رپتوه به رایه تییه کی سه فه ره له ناوه وه ی هه ریمدا، به رپتوه به رایه تییه کی گشته ی بۆ سه ره ره شتی ئەم کارانه له نوی کراوه ته وه به ناوی (به رپتوه به رایه تی گشته ی سه فه ره). ههروه ها له ئەنجامی فره وانبوونی پتوه ندییه نیوده وه له تییه کانی هه ریمی کوردستان و کرانه وه ی نوینه رایه تییه کی هه ریم له زۆر ولاتدا، به رپتوه به رایه تییه کی گشته ی کراوه ته وه بۆ نوینه رایه تییه کانی حکومه تی هه ریم له ده ره وه دا. ئەو نوینه رایه تییه کانه ش ئەم ده سه لاتانه ی خواره وه یان پێ دراوه:

- أ- نووسینه‌وهی پاشماوه (تحریر الترکات).
- ب- راگه‌یاندنی مامه‌له‌ی دادوهری.
- ج- دهسه‌لاتی نووسبیری داد (یان: دادنوس).
- د- جیبه‌جیکردنی داواکانی بریکاره‌تی له لیتتۆژینه‌وه‌دا.
- ه- بریکارییه‌تی له سویندخواردن.
- و- هه‌وال گه‌یاندن له‌باره‌ی مامه‌له‌ی باری شارستانی (ئه‌حوالی مه‌ده‌نی) و کاری کۆنسولایه‌تی.
- هه‌تا ئێسته ۷ نووسینگه له ولاتانی ئه‌وروپا و ئه‌مریکا کراونه‌ته‌وه که نوینه‌رایه‌تییی حکومه‌تی هه‌ریم له ده‌ره‌وه‌دا ده‌که‌ن و ژماره‌شیا‌ن له زیاده‌بووندا‌یه.
- هه‌روه‌ها وه‌زاره‌ت هه‌ولتی چاک ده‌دات له‌پیتناو هاو‌ده‌نگیی نیوان ریک‌خراوه‌کانی سه‌ر به‌پیری ۹۸۶ له‌گه‌ل وه‌زاره‌ته‌ پیتوه‌ندیاره‌کاندا.

وه‌زاره‌تی داد:

ئه‌رکی ئه‌م وه‌زاره‌ته بریتییه له جیبه‌جی کردنی دادپه‌روه‌ری، ئه‌ویش له ریک‌گه‌ی په‌ره‌پیتدان و به‌جیه‌یتانی یاسا و ریزگرتن له ناوه‌رۆکی یاسا به‌جۆریک که په‌رنسیپی سه‌رفرازیی یاسا بپاریزی. هه‌روه‌ها به‌رگری له مافی مرۆف، به‌گویره‌ی جارکیشانی جیهانیی مافی مرۆف و به‌لین و به‌لگه‌نامه نیوده‌وله‌تییه‌کانی تایبه‌ت به‌مافی مرۆف. ئه‌م وه‌زاره‌ته‌ فیه‌وان بوونیک‌ی به‌رچاوی له‌ بوا‌ری کارگێریدا به‌خۆوه بینیه‌وه و فه‌رمانگه‌کانی سه‌ر به‌م وه‌زاره‌ته‌ بو‌مه‌لبه‌ند و ناوچه‌کان (واته: قه‌زا و ناحیه‌کان) گه‌راوه‌ته‌وه، ژماره‌ی دادگا‌کان له هه‌ولیر و ده‌وک گه‌یشتوه‌ته ۴۱ دادگا.

له پیتنیازه‌کانی وه‌زاره‌ت بو‌سالی ۲۰۰۲ کردنه‌وه‌ی دادگه‌ی به‌رایبیه له هه‌ریر و چۆمان و مېرگه‌سۆر.

وه‌زاره‌تی شه‌فال و وه‌زاره‌تی ئاوه‌دان‌کرده‌وه و گه‌شه‌پیتدان:

ئه‌رکی ئه‌م وه‌زاره‌تانه بریتییه له جیبه‌جیکردنی پرۆژه‌کانی بوا‌ری بیناکاری و نیشته‌جیکردن و ریک‌گه‌وبان و پرد و ئاماده‌کردنی لیکۆلینه‌وه‌ی پتویست له‌م بوارانه‌دا. هه‌روه‌ها سه‌رپه‌رشتیی جیبه‌جیکردنی پرۆژه‌کانی سه‌رشانیان و لیتدانی ریک‌گه‌وبانی گشتی و چاک‌کردنه‌وه‌یان له ده‌ره‌وه‌ی سنووری شاره‌وانییه‌کاندا. وپرای ئه‌مه‌ش لیکۆلینه‌وه و ئاماده‌کردنی پلانی سیاسه‌تی ئاوه‌دان‌کرده‌وه و گه‌شه‌پیتدان له‌ بوا‌ری بنیاتنانی شار و گوند و بیناکاری و داووده‌زگای گرینگ و ریک‌گه‌وبان و پرد و به‌شداری له پامالینی به‌فر له ریک‌گه‌وبانه‌ گشتی و لاوه‌کی و تایبه‌ته‌کان له‌ناوچه سنوورییه‌کاندا و ریک‌گه‌وبانی گوند و دیتهات له وه‌زی زستان و، مسۆگه‌رکردنی ناوی خواردنه‌وه له گوند و لادتییه‌کاندا و به‌شداریکردنی هه‌لمه‌تی په‌ره‌پیتدانی شاری هه‌ولیر له‌گه‌ل وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزاردا.

هه‌ردوو وه‌زاره‌ت خاوه‌نی ۷۵۵ مه‌کینه و ئامیری جۆراوجۆر و ۳۹ کارگه‌ی قیر و به‌ردشکین و به‌ردشۆر و هی ترن.

وه‌زاره‌تی کشتوکالی و ئاوه‌تیری:

ئه‌رکی سه‌رشانی ئه‌م وه‌زاره‌ته بریتی بووه له دانانی نه‌خشه و پلان بو‌گه‌شه‌پیتدانی به‌ره‌مه‌ی رووه‌کی و ئاژه‌لی و پاوانه سروشتییه‌کان. هه‌روه‌ها پشتیوانی له خزمه‌تگوزاریی ری پیتشان‌دان (واته: ارشاد) و دا‌بینکردنی پیتداو‌بستییه‌کانی به‌ره‌مه‌ی کشتوکالی.

وېرېرې ئېمانەش پلان دانان بۆ داھاتې ئاوى (الواردات المائىة) لې ھەرىم و ھەلبەستىنى بەنداو و پىرۆژەى ئاودىرې و ھەولدان بۆ پەيداكردىنى تۆوى چاككراو و پەينى كىمىيائى و قەلاچۆكەرى مېروو (مبىدات الحشرات) و زىندووكردەو و پەرەپىدانى پىرۆژەگەلى سامانى ئازەلى و پاشكۆكانىيان لې ھەرىمدا. ھەرۇھا و دەست خستىنى داوودەرمان و كوتانى ماللات و گرتنەبەرى رېوشوئىنى پىشكەوتوو لې چارەسەرى نەخوشىيە لې يەكتر گرەوكان و خۆپارىزى لېيان.

أ- بەرپتوہبەرايە تىببە كانى كشتوكالّ خاوەن:

۳۰ لقى كشتوكالى.

۱۳ بنكەى رى پىشاندان.

۱۵ بنكەى پاراستنى كشتوكالّ.

۶۵ جەنەرەتۆر.

۴۵۰ ئۆتۆمبىل و ئامپىر.

۸ دەزگای پاكزكردەوہى نىسك.

۴ دەزگای پاكزكردەوہى برنج.

۴ دەزگای پاكزكردەوہى چەو.

۴ دەزگای پاكزكردەوہى تۆون.

ب- بەرپتوہبەرايە تىببە كانى سامانى ئازەلّ خاوەن ۴۲ بنكەى مالاتن (بەيتەرە) و نىياز وايە بۆ سالى ۲۰۰۲ بنكەى نوئى بكرىتەوہ.

زۆر تىببى جۆراو جۆر ھەن كە سەر بە بەرپتوہبەرايە تىببى سامانى ئازەلى و مالاتن، ئەوانىش:

۱- زياتر لې ۴۰ تىپ ھەن كە مانگانە لې ھەلمەتى كوتان لې گوند و دىپھاتدا كار دەكەن.

۲- زياتر لې ۵۵ تىپ ھەن مانگانە لې بواری كوتانى دەستكرددا كار دەكەن.

۳- تىببى رى نىشاندانى بەيتەرى كە مانگانە ۵-۷ رۆژ لې رى نىشاندانى ئازەلىدا كار دەكەن.

ج- بەرپتوہبەرايە تىببى گشتى ئاودىرې و بەنداو و داھاتې ئاوى: ئەمانەش بۆ پاراستن و چاككردىنى زەوى و پىرۆژەگەلى ئاودىرې كار دەكەن. كەرەستەكانىيان: ۱۵ ئۆتۆمبىل، ۷ لۆرى، ۶ تانكەر، ۴ كرىن، ۷ دەزگای بىرلىدان، ۳ دەزگای لىدانى كەنالى ئاودىرې، ۲ بەرزكەرەوہ (رافعة)، ۱ بلدۆزەرە.

ئەو بەرپتوہبەرايە تىببە گشتىيە ئەم بەرپتوہبەرايە تىببانەى خوارەوہى ھەيە:

۱- بەرپتوہبەرايە تىببى ئاودىرې لې ھەولپىر كە سى ھۆبەى ھەيە: ھۆبەى ئاودىرې لې خەبات، ھۆبەى ئاودىرې شەقلاوہ و ھۆبەى ئاودىرې لې بلى.

۲- بەرپتوہبەرايە تىببى ئاودىرې لې دھۆك كە چوار ھۆبەى ھەيە: ھۆبەى ئاودىرې لې زاخو، ھۆبەى ئاودىرې لې ئامىدى، ھۆبەى ئاودىرې لې ئاكرى، ھۆبەى ئاودىرې لې قەسرۆك.

۳- بەرپتوہبەرايە تىببى ژىرئاو (المياه الجوفية) لې ھەولپىر.

۴- بهرپټوه بهرایه تیبی ژیر ناو له دهوک.

چهند بهرپټوه بهرایه تیبیه کی گشتی تازه کراونه ته وه نه وانیش: بهرپټوه بهرایه تیبی گشتی زهویوزاری چاندن، بهرپټوه بهرایه تیبی گشتی بیستان و دارستان و پوان، بهرپټوه بهرایه تیبی باس و ری پيشاندانی کشتوکالی و تووتن.

وهزارهتی ناوهؤ:

ئه م وهزاره ته له ههول و کوششدايه بۆ پاراستنی ئاسایشی ناوهخۆ و سهروهه یی یاسا و پته وکردنی بارودۆخی گشتی و دابینکردنی باری تهناهیی هاوولاتیان و پاراستنی سهروهت و سامانیان و سنووردارکردنی تاوان و پاراستنی نازادیه دیموکراسیهکان و مافی مرۆف. ههروهه قهلاچۆکردنی کاری خهفیهتی (التجسس) و ئااکردن (التهرب) و خۆدزینه وه (التسلل) و پاراستنی ئابوری هه ریم و زالبوون به سه رهاتنی نایاسایی بۆ ناوه وه ی هه ریم. ویرای ئه مانه بایه خدان به پیشخستنی کارگێری و کردنه وه ی خول بۆ کارمه ندان و ههروهه بایه خدان به کۆلیجی پۆلیس و ده رچوواندنی سی خول: ۱۱۵ له خولی یه که م، ۶۰ له خولی دووه م، ۶۵ له خولی سییه م، ۷۰ بۆ خولی داها توو. ژماره ی ئه و قوتابییانه ی له کاتی خوتندندا ده رماله یان پخ ده دری ۱۳۵ قوتابین ده رماله کان به م شپوه یه ن:

۱- ۳۰۰ دینار مانگانه وه ک ده رماله بۆ هه ر قوتابیه ک.

۲- ۲۰ دینار رۆژانه بۆ خه رجی خواردن.

۳- دابینکردنی شوینی نیشته جی بوون و پینداویستییه کانی.

۴- ده رماله ی پراوه (واته: مخصصات مقطوعه) به شپوه ی مانگانه بۆ قوتابیان خه رج ده کری ته نیا نه وانه نه بێ که دانیشتووی شارن، ئه ویش به شپوه ی خواره وه:

أ- ۸۰ دینار بۆ قوتابیانی دهوک.

ب- ۴۰ دینار بۆ قوتابیانی ئاکری.

ج- ۴۰ دینار بۆ قوتابیانی میترگه سۆر.

د- ۳۰ دینار بۆ قوتابیانی سۆران.

بۆ پارێزگه ری له هاوولاتیان و سامانیان بنکه کانی ئاسایش و پۆلیس له رینگه ی کردنه وه ی بنکه ی نوێ فره وانکردنی به خۆه بینیه و ههروهه بۆ بایه خدان به بواری ها توجۆ، بهرپټوه بهرایه تیبیه کی گشتی ها توجۆ کراوه ته وه.

ژماره ی بنکه کانی ئاسایش له هه ردوو پارێزگه دا ۵۵ بنکه یه و ههروهه نیاز هه یه بنکه ی نوێی ئاسایش بۆ سالی ۲۰۰۲ له (قه سری، پیران، مه زنج، گه ره کی سه ربازان، گه ره کی نه ورۆز، شاخۆلان، گه ره کی سوورچییان و بجیل) بکریته وه.

سه باره ت به (پۆلیس) یش ۱۰۳ بنکه ی پۆلیس و ۱۷ بنکه ی به رگه یی شارستانی و ۵ بنکه ی پۆلیسی کاره با هه یه و نیازیش وایه ۱۰ بنکه ی نوێ بۆ سالی ۲۰۰۲ له هه ردوو پارێزگه ی هه ولیر و دهوک بکریته وه له هه ر یه کییک له (پیراود، شاپس، پیرزین، گه ره کی سوورچییان - ناشتی، مه لا ئۆمه ر، به ستۆره، کۆری، سه رمه یدان، قه سری و بنکه ی خزمه تگوزاری له زاخۆ).

له روانگه ی پراوونیش به دیموکراسی و مافی مرۆف له کوردستانی عیراقد، ژماره ی ۲۳۰ مۆله ت به یه کیتی و

سەندیکا و کۆمەڵە و بىنکەى رۆشنىبىرى و يانەکانى وەرزىشى و ١٤ نووسىنگەى ئەنتەرنىت دراوە.

وەزارەتى گواستەنەو و گەياندن:

بەشى لە ئەركەکانى ئەم وەزارەتە برىتى بوو لە دانانى بگۆرى تازە و فرەوانکردنى بگۆرە كۆنەكان و گۆرىنى كىبەلەكان. فرەوانکردنى بگۆرى هەولبىر لە ١٢٠٠٠ هیلەووە بۆ ١٧,٥٠٠ هیل و بگۆرى دەوك لە ٦,٠٠٠ هیلەووە بۆ ٨,٥٠٠ هیل، هەروەها دانانى بگۆرى نوێ لە شارۆچكەكان بەشىووەیەك كە ژمارەى هیلەكانى تەلەفۆن لە ٢١,٠٠٠ هیل لە سالى ١٩٩٩ بۆ ٣٧,٠٠٠ هیل لە سالى ٢٠٠١ پەرهى سەندوووە.

فرەوانکردنى تۆرى ئەنتەرنىت كە ٢٨ هیلەى ئەنتەرنىت بۆ وەزارەت و فرەمانگەكان دانراو و بەردەوامىش لە فرەوانبووندايە. ئەمە و تۆرى پىتوهندىيەكان لە نيوان شارەكانى هەرىم فرەوان كراووەتەو و پىشكەيشكردنى خزمەتگوزارى پۆستە و كەش و هەوا و گواستەنەو، رىكخستەنەو و بەخۆو بەبىيوە.

كۆمپىوتەر بەشىووەیەكى فرەوان لە كەرتى گشتى و تايبەت و تەنانەت لە مالاىنىشدا لەلايەن هاوولاتبىانەو بەكاردەيت. ژمارەى كۆمپىوتەر لە فرەمانگەكانى حكومەتى هەرىمدا دەرووبەرى ١,٤٤٢ كۆمپىوتەرە. هەروەها ٤٠ نووسىنگەى فىركردنى كۆمپىوتەر هەيە. ئەمە سەرهراى كردنەو و بەشى فىربوونى كۆمپىوتەر لە بەشەكانى پەيمانگە تەكنىكىيەكاندا.

ئەمە و هەنگاوەكانى تر لە بوارى گواستەنەو و گەياندن برىتىن لە:

- بەكارهێنانى سىستەم و پرۆگرامى نوێ لەكاركردن بە كۆمپىوتەر.
- زىادبوونى نووسىنگەى گواستەنەو و رىبووان و رىكخستنى كاروبارىان.
- زىادبوونى نووسىنگەكانى پىتوهندىيە دەروو و هەولدانى رىكخستنى كاربان. ئىستە ژمارەيان دەرووبەرى ٦٢ نووسىنگەيە.
- كردنەو و تۆرى تەلەفۆنى جىگىر و گەرۆك و گەياندن ئاسمانى (كۆرەك تىلىكۆم) لە رىگەى كەرتى تايبەتەو.

وەزارەتى دارايى و ئابوورى:

١- چاوپىكەوتنى نيوان بەرپرسانى حكومەتى هەرىم و پارە وەگەرچەران (المستشرون)، برەوى پى دراوە، ئەمەش لە پىناو پەرەپىدانى هاوكارى و دروستكردنى پردى متمانە بۆ بەدپهتەنى كەشى گونجاو بۆ راکيشانى وەگەرچەستان و دۆزىنەو و هەلى تازەى كاركردن بەجۆرىك كە تەبايى گەشەى دانىشتوان بىن.

٢- ئەو كۆمپانىيانەى هەن بەگۆرەى ياساى كارپىكراوى كۆمپانىيانە رىك خراون. هەتا ئىستە ٤٣٤ كۆمپانىياى خۆمالى و ٢٨ كۆمپانىياى بىيانى لەلايەن بەرىتووەرايە تىبى گشتىبى بازىرگانىيەو كراووەتەو.

٣- رىكخستنى نووسىنگەكانى پارەگۆرى، ئەمەش لە رىگەى مۆلەت پىدانىيان لەلايەن لقى بانكى ناوهندى لە هەرىمى كوردستانەو.

١٨٨ نووسىنگەى پارەگۆرى (صراف) لە پارىزگەى دەوك و ٩٠ نووسىنگەى پارەگۆرى لە پارىزگەى هەولبىر هەيە. هەروەها هەولدان لە پىناو رىكخستنى نووسىنگەى گەياندن دەروو كە كارى پارەگۆرى بۆ دەروو ئەنجام بەدات بەهاوئاھەنگى لەگەڵ وەزارەتە پىتوهندىدارەكانى ناوھەو و گواستەنەو و گەياندن.

۴- ریکخستنی دوکانه کانی زپینگری له لایهن فه زمانگه کانی ناماره وه. ئەمەش بەدەرفەت نەدانیان بۆ کارکردن تەنیا داوی وەرگرتنی مۆلەتی رەسمی نەبێ. هەر وەها ریکخستنی کارکردنیان بەگۆتەرە یاسا و ریتوینی و نوێکردنەوی مۆلەتیان بە شپۆی سالانە. ۱۸۰ دوکانی زپینگری و ۲۹ وەرشی زپینگری له هەولێر و ۱۳۰ دوکانی زپینگری و ۱۰ وەرشی زپینگری له دهۆک هەن.

۵- کردنەوی ۹ خول بۆ کادیرانی ژمیاری و وردبینی و کارگیری له سالی ۲۰۰۱دا.

۶- دەرکردنی ریتوینی دارایی و کارگیری و کۆکردنەوه و چاپکردنیان له شپۆی نامیلکەدا، ۶ نامیلکە له سالی ۲۰۰۱دا دەرکراون.

۷- ئەنجامدانی کۆبوونەوی بەرفەرەوان له گەڵ فه زمانگه کان بهمه بهستی ریکخستنی کار و لابردنی له مپهره کان.

۸- بێگومان کاره ساته کانی واشنتۆن و نیویۆرک له ۱۱ی ئەیلولی ۲۰۰۱ کارتیکی راسته و خۆی هه بوو به سه ر ئابووری جیهان و، ئابووری کوردستانیش که جیا ناکرێته وه له ئابووری جیهان، له ئاکامی ئەم کاره ساته دا تووشی زه ره هات به تاییه ت له بواری بازرگانیه تی سنووره وه، چونکه له سنووره کانی ولاتانی دهوروبه ر جموجۆلی بازرگانی لاوز بوو ههروه ها هه ندی بازرگانیه تی له بواری سووته مه نیدا وه ستا به تاییه تی له نیوان تورکیا و عێراقدا ... ئیتر ئەم جموجۆله که به ره و کزی و لاوزی رۆیشت و کاریگه ری به هیتی هه بوو به سه ر ئابووری کوردستانه وه، بۆیه کوردستان ماوه یه ک تووشی رکود (مه ندی)ی ئابووری بوو. هه رچه نده حکومه تی هه ریمی کوردستان به رتیگه ی وه زاره تی دارایی و ئابووری هه ولێ دا که پرۆژه گرینگه کان به رده وام بن و پارهی پێویست ته رخان کرا.

۹- بۆ ئەوی که رتی تاییه ت زیاتر رۆلی خۆی بینی و، له ئابووری کوردستان و کاره کاندای تاییه ته ندی خۆی وه رگری، وه زاره تی دارایی و ئابووری بۆ یه که م جار ده ستی کرد به جیبه جیکردنی ریتوینییه کانی هه موارکردنی به لیتنده ره کان (تصنیف المقاولین) که ئەمەش هه نگاوێکه بۆ ریکخستنی توانای سه رمایه کانی که رتی تاییه ت و زیاتر هاوتاهه نگی کردن له گەڵ ده زگا کانی UN که بریاری ۹۸۶ له کوردستان جیبه جی ده کن.

۱۰- وه زاره تی دارایی و ئابووری به رده وام له گەڵ گۆرانکاریه کانی ئابووری هه لسه وکه وت ده کات له رووی رسوماتی گومرگی، به شپۆیه یه ک که بگۆنجی له گەڵ باری دهرامه تی هاوولاتیان و بازرگانه کان بۆ ئەوی نه بیته باریکی دارایی قورس و نرخه که ی هاوولاتیان بیده ن. بۆیه تا ئیسته چه ندان جار رسوماتی له که لویه له گرینگه کان داشکاندوه و به ره و که مپی بردوه.

۱۱- چالاکیی پۆلیسی گومرکی له رووی رتیگه گرتن له قاچاغ په ری سه ندوه و ژماره داوی (دعوی) گومرگی له هه ولێر گه یشته ۴۹۱ داوا و له دهۆک له ماوه ی ۹ مانگ گه یشته ۶۲۰ داوا.

۱۲- هه ره وه که به ریتزان ناگادارن حکومه تی هه ریمی کوردستان سیاسه تی بازاری نازاد په یره وه کات بۆ ریکخستنی باری ئابووریمان و وه زاره تی دارایی و ئابووری ئەم سیاسه ته جیبه جی ده کات و له ماوه ی سالی کدا ۴،۲۲۷ مۆلەتی بازرگانی دراوه ته بازرگانه کان. به لām له پال ئەمه شدا و له به ر تاییه ته ندی بازره کانی کوردستان، وه زاره تی دارایی و ئابووری به رتیگه ی به رتیبه رایه تی چاودیری بازرگانی، چاودیری بازره کان ده کات به پیتی بارودۆخی ئابووری و، ئەو گۆرانکاریانه ی به سه ر دراوه کانی بیانی دا دین به تاییه تی دۆلار و کاریگه ری ئەم گۆرانکاریانه به سه ر نرخه ی که لویه له پیداو یستییه کانی ژبانی هاوولاتیان. بۆ کۆنترۆلکردنی

نرخ، چاودیری بازگانی بهردهوام سهردانی بازار و کهرته گرینگهکانی بازرگانیهتی دهکات. لهسالی ۲۰۰۱دا ژمارهی سهردانهکانیان ۳۷,۹۲۳ سهردان بووه که ۴۲۱ شوین سزا دراون و ۱۰۰ شوینیش داخراون.

۱۳- وهزارهتی دارایی و ئابووری هر له کابینهی سییهمهوه کومپانیاکانی خوراک و ئارد و گشت کۆگهکانی خوی لهژیر دهسهلاتی راستهوخوی پاریزگهکانی ههردوو پاریزگهی ههولیر و دهوکدا داناوه تا گهورهترین و گرینگترین بهرنامهی پیری ۹۸۶ که بریتیه له دابهشکردنی خوراک بهسهر هاوولاتیان و له ریگهی ۶,۲۶۷ بریکاری خوراک و ئاردهوه دابهش دهکریت، جیهجی بکه.

۱۴- چالاکئی نواندن له بواری بهدواداچوون بو وهگرتنی باجهکان و خشتهی خوارهوه ژمارهی باجدهران له سی سالدای پیشان ئهدات:

جۆری باج	سالی ۱۹۹۹	سالی ۲۰۰۰	سالی ۲۰۰۱
باجی دهرامهت	۵۵,۰۰۰	۶۲,۰۰۰	۹۵,۰۰۰
باجی خانووبههره	۲۱,۵۲۲	۲۷,۱۰۰	۳۳,۴۰۰

خهرجیهکان بهگویهری فهسلهکان:

فهللی یهکهه- خهرجی فهرمانبهران:

که بریتیه له مووجه و گشت ئهو دهرمالانهی دهدریت بهکارمهندان، ئههه و میلاکاتی وهزارهتهکان و گشت فهرمانگهکانی سهه بهوهزارهتهکان و نامادهکراوه که لهگهل سروشتی کارکردن له فهرمانگهکاندا بگونجی، داهینانی چهندان پلهی پیوست بو ئهو فهرمانگانه رهچاو کراوه، ئهو خهرجیهانهش بهبری ۱,۱۵۲,۷۹۸,۰۰۰ دینار دانراوه که دهکاته ۴۵,۱۱٪ بودجه. هوی زیادهی ئهه فهسله له بهراورکردنی لهگهل بری پهسندکراوی سالی ۲۰۰۱دا بریتیه له دهرماله و پله بهرزبوونهوی فهرمانبهران و ئهو پلانهی که له سالی ۲۰۰۲دا هینراون.

لهه فهسلهدا بری ۲۶۴,۱۳۴,۰۰۰ دینار بریتیه له زیادهی پههلهمان، ئهه فهسله بههوی زیادبوونی دهرمالهکان زیادبوونی ههبووه وهک: زیادهی ماموستایانی پهروهده، ماموستایانی زانکو و پهیمانگهکان، ئههسهران و پولیس، لیتوژوهوی کومهلایهتی له وهزارهتی تهندروستی و داد، ماموستایانی ئایینی، خاوهن پیشه ئهاندازی و کشتوکالییهکان، تیمهکانی ههکۆلینی بیر له وهزارهتهکانی کشتوکال و ئاوهاندانهوه، کریتی موحازرات له پهیمانگه و قوتابخاتهکانی وهزارهتی پهروهده و چهندین دهرماله تر.

فهللی دووهه- پیداو یستیهکانی خزمهت:

بریتیه له خهرجیهکانی سهههه و شاندن له ناوهوه و دهروهی ههریم، ههروهها میتوانداری و ئاههنگیپان و پهخش و بانگهواز و چاپکردن و پسته و تهلهفون و بهکرگرتن و دهرمالهی قوتابیان و هی تر... ئهههش دهکاته بری ۱۷۷,۲۹۵,۰۰۰ دینار بهرپژهی ۶,۹۴٪ بودجه، ئههه جگه له زیادبوونی ژمارهی قوتابیان زانکو و پهیمانگه و قوتابخانه ئایینییهکان و قوتابیان کشتوکال و پیشهسازی و بازرگانی، وپرای ئهمانهش بره پارهی دهرمالهشیان زیاد بووه، ههروهها دهرمالهی قوتابیان خوتندن دوکتورا و ماستهه.

ئەمەو چالاكی قوتابخانەكان بەتایبەتی چالاكییه زانستی و وەرزشییهكانی وەزارەتی پەرۆردە و زانكۆ و پەیمانگەكان لە فرەبوون و زیادبووندایە. هەرۆها زیادبوونی ژمارەى ئەو ئۆتۆمبیلانەى كە بۆ گواستەنەوہی فرەمانبەرەن لە شوێنی نیشتەجێ بوونیان بۆ شوێنی كارکردنیان بەكری گیراوە و بەتایبەت بۆ گواستەنەوہی مامۆستایان بۆ قوتابخانەكانی نێزیک، لە ناوہندی پارێزگەكاندا كە ژمارەى ئۆتۆمبیلی بەكریگیراوە بۆ مامۆستایان نێزیکەى ٤٣٩ ئۆتۆمبیلە.

فەسلێ سیبەم- پێداویستییهكانی كالاى:

لەبەرئەوہی زۆرینەى كالا لە دەرۆہی هەرئیمەوہ دیت، بۆیە نرخەكانیان بەپێى داہەزینی نرخى دۆلار بەرامبەر بەدینارى عێراقى داہەزیوہ لەگەڵ ئەوہشدا كە ژمارە و قەبارەى فرەمانگەكانى حكومەتى هەرئیم لە زیادبووندایە كەچى خەرجیى دانراو بۆ پێداویستییهكانى كالاى بریتی بووہ لە ٢٤٠,٩٩٢,٠٠٠ دینار و بەرێژەى ٩,٤٣٪ ی بودجە.

ئەم فەسلە بریتییه لە قرتاسییه، چاپەمەنییهكان، ئاو، كارەبا، سووتەمەنى، پۆشاكى هاوینە و زستانە، خۆراك، داوودەرمان و پێداویستییهكانى تر.

بەھۆى نەبوونی وزەى كارەبا، ژمارەى موہلیدەكانى فرەمانگەكانى حكومەتى هەرئیم و بەتایبەتى فرەمانگە خەزمەتگوزارییهكانى زیادى كەردووہ و، ژمارەیان گەیشتووہتە ١,١٦٨ موہلیدە كە بەھۆى كەمیی سووتەمەنى، بەشى زۆرى سووتەمەنییهكانیان لە بازاری ناوخوا و بەنرخى رۆژ بۆ داہین دەكریت.

فەستى چوارەم- پاراستنى هەرہەیهكان:

پاراستن و ئاگادارى لە مەكینە و ئامبیر و بینایە و ھۆبەكانى گواستەنەوہ و شتەكانى تر، وێرای بەردەوامبوونیان، درێژدەانە بەتەمەن و توانای بەكارھێنانیان و پەرەسەندنى توانای سوود وەرگرتن و بەرھەمھێنانیان. برى ئەم فەسلە گەیشتووہتە ١٤١,٣٢٥,٠٠٠ دینار و بەرێژەى ٥,٥٣٪ ی بودجە.

ژمارەى ئۆتۆمبیل و ئامبیر و بینا و كەلوپەلى فرەمانگەكانى حكومەتى هەرئیمی كوردستان زیادبوونی هەبووہ، هەرۆھا پرۆژەكانى ئاودیری و بەنداوہكان و ڕیگە و پرد پەرەیان سەندووہ.

ئەمە جگە لە بینا و پارازتنى پرۆژە و دامەزراوہكانى تر كە ناوہكانمان ئاماژە پێى كردن و ئەمانەش ھەموویان پێویستییان بەپارازتن (صیانە) ھەبە.

فەسلێ پینجەم- خەرجی سەرہامیەدارى:

بریتییه لەو كەرەستانەى تەمەنیان لە سالتیک زیاترە و شتومەكى جیگیر و بەردەستن، كەلوپەل، ئۆتۆمبیل و ھۆبەكانى تری گواستەنەوہ، مەكینە و دەزگە، ئامبیر، زوہى، بینا، فیلیم و چەك و... ھتد. خەرجى ئەم فەسلە گەیشتووہتە ١٢١,٣٢٤,٠٠٠ دینار و بەرێژەى ٤,٧٥٪ ی بودجە.

زیادبوونی ژمارەى قوتابخانەكان، بنكە تەندروستییهكان، مژگەوتەكان، فرەمانگەكان لە ناحیە نوئیەكاندا، كۆلیجى نوئى و بەشى نوئى لە كۆلیج و پەیمانگەكان، سەرہرای فرەوانکردنى شوئبە كارگێرییهكان، ئەمانە ھەموو پێویستییان بەئامبیری چاپ، فۆتۆكۆپی، كۆمپیوتەر، بگۆر، ئۆتۆمبیل، چەك و تەقەمەنى، بینایە و كەلوپەل و

بودجه لههسر ئاستی بابهکان بهم شیوهی خوارهوهیه:

- سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران: ۲۷۵,۷۶۲,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۱۰,۷۹٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده: ۴۰۹,۶۵۴,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۱۶,۰۳٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی ئه‌شغال و نیشه‌جێکردن: ۳۹,۶۹۲,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۱,۵۵٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی کشتوکال و ئاودێری: ۵۷,۰۶۱,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۲,۲۳٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی ناوخۆ: ۲۴۲,۴۱۱,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۹,۴۹٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار: ۹۲,۳۸۹,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۳,۶۲٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی گواسته‌وه و گه‌یاندن: ۲۴,۸۵۴,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۰,۹۷٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی رۆشنیبری: ۴۱,۴۵۴,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۱,۶۲٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی: ۲۴۰,۱۰۸,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۹,۴۰٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی ئاوه‌دانکردنه‌وه و گه‌شه‌پێدان: ۲۵,۴۰۸,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۰,۹۹٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی یارمه‌تی مرۆڤایه‌تی و هاوکاری: ۵,۸۲۶,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۰,۲۳٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی ئه‌وقاف و کاروباری ئیسلامی: ۵۵,۵۸۲,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۲,۱۸٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری: ۶۸۲,۱۸۳,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۲۶,۷۰٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی کاروباری پێشمه‌رگه: ۲۹۷,۳۲۰,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۱۱,۶۳٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی پێشه‌سازی و وزه: ۲۶,۸۴۵,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۱,۰۵٪ له بودجه.
- وه‌زاره‌تی داد: ۳۲,۵۳۳,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۱,۲۷٪ له بودجه.
- دیوانی چاودێری دارایی: ۶,۳۴۱,۰۰۰ دینار واته به‌رپێژه‌ی ۰,۲۵٪ له بودجه.
- که‌واته وه‌زاره‌ته‌کان له پله‌ی یه‌که‌م تا ده‌یه‌م به‌م شیوه‌ی خواره‌وه ده‌بن جگه له وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری:
- یه‌که‌م: وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده.
 - دووه‌م: وه‌زاره‌تی پێشمه‌رگه.
 - سێیه‌م: سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران (زانکۆ و په‌یمانگه‌کان و ده‌زگای شه‌هید و...).
 - چواره‌م: وه‌زاره‌تی ناوخۆ.
 - پێنجه‌م: وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی.
 - شه‌شه‌م: وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار.
 - هه‌فته‌م: وه‌زاره‌تی کشتوکال و ئاودێری.
 - هه‌شته‌م: وه‌زاره‌تی ئه‌وقاف و کاروباری ئیسلامی.
 - نۆیه‌م: وه‌زاره‌تی رۆشنیبری.

دهیه م: وهزاره تی نه شغال و نیشته جیکردن.

که واته بودجه ی پیشنیارکراوی حکومته تی هه ریمی کوردستان بو سالی ۲۰۰۲ به پاتی ۳۲۱,۳۴۹,۰۰۰ دینار پتره له بودجه ی په سندکراوی سالی ۲۰۰۱ و کورتیی بودجه که ش ده کاته ۷۲۷,۳۷۷,۰۱۸ دینار.

سییه م- کارداران (میلاکات)

له پینا و نه وهی کارگیپیه کان چالاکیی خو یان به شیوه یه کی سه رکه وتوو و ئابووریبانه له رووی ژماره و پله ی فرمانیه رانه وه جیه جی بکن، پیویسته هه ریه که و به گویره ی ئه رکی سه رسانی خو ی، شاره زایی و لیها تویی به رزی له کارگیپیدا تیدا دابین بکریت.

فرمانه کانی یاسای کاردار ژماره ۲۵ ی سالی ۱۹۶۰ ی هه موارکراو هه موو نه وه فرمانیه ر و کادیرانه ده گریته وه که له فرمانه گه کانی حکومته تی هه ریمدا کارده کهن و مووچه ی خو یان له بودجه وهرده گرن.

ژماره ی ۴۰۰۰ چوار هه زار فرمانیه ر به شیوه یه کی کاتی دامه زراون. دوویات کراوه ته وه که ته نیا له کاتی زور پیویستدا کاری گریه سته کان تازه بکریته وه و نابج ده رفه تی نه وه بدری که فرمانیه ر به شیوه یه کی کاتی دابه زری له بهر نه وهی دامه زراوندنیان ده بی به هو ی نه وهی که باریکی گران بکه ویته نه ستوی گه نجینه و له ماوه یه کی دووریشدا سوود له خزمه تی نه مانه وهرناگیری، هه روه ها هه ندیک پله له فرمانه گه کاندای زیاده ی هه یه. له سه ر نه م بناخه یه: به گویره ی په یکه ری ریکه خستنی فرمانه گه کان ژماره ی پله کانی فرمانیه رایه تی دیاری کراوه و نه پلانیه کی پیویست نبین دوور خراونه ته وه.

نه مه و ژماره ی نه وه پلانیه ی بو مه به سستی به رزکردنه وه و دامه زراوندن پیشنیارکراون، یان ژماره ی نه وه پلانیه کی که پیشنیاره له پله به رزبونونه وهی سالی ۲۰۰۲ ده میتن، هه موو ره چاوکراون. له بهر تیشکی نه و شتانه دا بره پاره ی ته واوله فه سلی بودجه دا دانراوه.

فه سلی یه که م: خه رجییه کانی کارمندان و مووچه و ده رماله ی خیزانداری و ده رماله ی مندالان و ده رماله کانی تر ده گریته وه، که به پیی سپو ری و شاره زایی له کاردا و به پیی یاسا و رینوینیه کان ده دریت به فه رمانیه ران. دوای په سندکردنی بودجه له لایه ن نه نجوومه نی نیشتمانی کوردستانی به ریز، وهزاره تی دارایی و ئابووری مو فره داتی میلاکاتی (واته: پیپرستی کارداران) ی سالی ۲۰۰۲ به پیی یاسای بودجه و له بهر تیشکی تیچوونی مووچه په سندکراوه کانی ناو بودجه دا و نه حکامی ماده ی سییه می یاسای میلاکاتی سه ره وه، ناماده ده کات و رینوینی تاییه تی بو ئاسانکردنی جیه جی بوونی پرگه کانی بودجه بو گشت وهزاره ت و فرمانه گه کان به پیی یاسای بودجه ده رده کات.

له خواره وه خشته ی میلای هه ریمی کوردستان بو سالی ۲۰۰۲ جگه له وهزاره تی پیشمه گه و جگه له گریه سته کان و میلای هه میشه یی و کاتی نه نجوومه نی شاره وانیه کان پیشکیش ده که یین.

۱- میلاکات له سه ر بنچینه ی پله کان:

پله ی تاییه ت: ۱۸۷ پله.

پله ی یه که م ۱: ۲,۴۶۲ پله.

پله‌ی یه‌که‌م ب: ۵,۳۸۱ پله.
 پله‌ی دووهم: ۷,۸۹۴ پله.
 پله‌ی سئیه‌م: ۱۰,۶۱۶ پله.
 پله‌ی چوارهم: ۹,۵۹۵ پله.
 پله‌ی پینجه‌م: ۱۳,۹۰۲ پله.
 پله‌ی شه‌شه‌م: ۱۵,۰۵۸ پله.
 پله‌ی حه‌وته‌م: ۱۷,۱۲۳ پله.
 پله‌ی هه‌شته‌م: ۱۲,۲۵۵ پله.
 پله‌ی نۆیه‌م: ۱۱,۵۷۲ پله.
 پله‌ی ده‌یه‌م: ۴,۸۲۲ پله.

ب- میلاکات له‌سه‌ر بنچینه‌ی بابه‌کان:

سه‌رۆکایه‌تیی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران: ۵,۳۹۹

وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده: ۴۰,۲۸۹

وه‌زاره‌تی ئه‌شغال و نیشته‌جێکردن: ۲,۲۳۲

وه‌زاره‌تی کشتوکال و ئاودێری: ۵,۶۳۰

وه‌زاره‌تی ناوخۆ: ۱۶,۹۱۱

وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار: ۵,۵۱۵

وه‌زاره‌تی گواستنه‌وه و گه‌یاندن: ۱,۳۶۰

وه‌زاره‌تی پرۆسنبیری: ۱,۲۸۵

وه‌زاره‌تی تهن‌درستی و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی: ۱۲,۱۷۵

وه‌زاره‌تی ئاوه‌دانکردنه‌وه و گه‌شه‌پێدان: ۲,۰۶۴

وه‌زاره‌تی یارمه‌تی مرۆڤایه‌تی و هاوکاری: ۱۸۷

وه‌زاره‌تی ئه‌وقاف و کاروباری ئیسلامی: ۵,۶۱۴

وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری: ۵,۰۰۸

وه‌زاره‌تی پیشه‌سازی و وزه: ۵,۸۵۲

وه‌زاره‌تی داد: ۱,۲۴۷

دیوانی چاودێری دارایی هه‌ریم ۹۹

کۆی گشتی: ۱۱۰,۸۶۷

ج- بۆ ئاگاداری به‌رپزتان له‌سالی ۲۰۰۱ کارداری هه‌میشه‌یی له ۶۰,۳۹۰ فه‌رمانبه‌ری پیاو و ۲۹,۲۰۶

فهرمانبهری ئافرهت پینک دههات واته ۸۹,۵۹۶ فهرمانبهر بهگشتی. باری خبزاندارى فهرمانبهران بهم شیبویه بووه:

۳۱,۴۳۱: فهرمانبهری سهلت.

۵۸,۱۶۵: فهرمانبهری خبزاندار.

بارى خبزاندارى فهرمانبهران له پرووی ژماره‌ی مندالان بهم جوړه بووه:

۵,۰۹۹: فهرمانبهر بی مندال.

۳,۵۹۳: فهرمانبهری خاوهن یهک مندال.

۴,۱۵۳: فهرمانبهری خاوهن دوو مندال.

۴,۷۵۳: فهرمانبهری خاوهن سه مندال.

۵,۶۴۷: فهرمانبهری خاوهن چوار مندال.

۸,۷۹۹: فهرمانبهری خاوهن پینج مندال.

۸,۰۰۳: فهرمانبهری خاوهن شش مندال.

۶,۸۹۴: فهرمانبهری خاوهن هفت مندال.

۵,۵۸۹: فهرمانبهری خاوهن هشت مندال.

۵,۶۳۵: فهرمانبهری خاوهن نو مندال و بهسه‌ره‌وه.

هه‌روه‌ها ژماره‌ی کاردارى کاتى له سالى ۲۰۰۱ بریتى بووه له ۴,۰۴۵ گریبه‌ست که ۲,۷۹۷ پیاو و ۱,۲۴۸ بیان ئافرهت بوون.

د- کاردارى ههمیشه‌یى و کاتى نه‌نجوومه‌نى شاره‌وانییه‌کان له سالى ۲۰۰۱ بریتى بوو له ۸,۲۱۵ که‌س. له‌به‌رئوه‌ی شاره‌وانییه‌کان نیزامیكى تایبه‌تیبیان هه‌یه بو‌یه میلاکیان له‌لای ئیمه‌دا تو‌مار نه‌کراوه.

ه- شایانى ئاماژه پیکردنه ژماره‌ی شه‌هیدان و خانه‌نشینان و نه‌نفالکراوه‌کان که له‌لایهن حکومه‌تى هه‌رئیمه‌وه مووچه‌یان پى ده‌دریت له‌م دوو سالددا به‌م شیبویه زیادبوونه‌وه‌ی هه‌بووه:

۲,۰۰۱	۲,۰۰۰	
۲۰,۱۲۴	۱۹,۸۳۰	شه‌هیدانى بزووتنه‌وه‌ی رزگاربخوازی کوردستان
۲,۵۳۷	۲,۴۹۲	فهرمانبهرانى نه‌نفالکراو
۲۳,۸۸۹	۲۱,۶۶۹	خانه‌نشین

و- که‌واته کورته‌ی خشته‌ی مووچه وه‌رگرانى حکومه‌تى هه‌رئیمی کوردستان له سالى ۲۰۰۱ به‌م شیبویه بووه:

۹۳,۶۴۱	فهرمانبهرانی ههمیشهیی و کاتی له وهزارهت و فهرمانگهکانی حکومتهت	۱
۸,۲۱۵	فهرمانبهرانی کاتی و ههمیشهیی ئهئنجومهنی شارهوانییهکان	۲
۲۰,۱۲۴	شههیدانی بزوتنهوهی رزگاربخوازی کوردستان	۳
۲,۵۳۷	فهرمانبهرانی ئهئنفالکراو	۴
۲۳,۸۸۹	خانهنشینان	۵
۱,۹۱۸	دهرمالهی البر	۶
۱۵۰,۳۲۴	کۆی گشتی	

تیبینی: وهزارهتی پیشمه رگه و دهرمالهی قوتابیان له خشتهی سهروهه دا تۆمار نهکراوه له گهڵ نابینایان و موختارهکان و... ههتد. ههروه ها ئهئنجومهنی نیشتمانی کوردستان بودجهی تایبه تیبی خۆی ههیه.

چوارهم- ههبووهکانی حکومهتی ههریمی کوردستان له سالی ۱۵۲۰۰۱:

له سه ره فرمانی به ریز سه رۆکی حکومهتی ههریم برپاردرا به رتیه به رایه تیبیه کی تایبه تی له وهزارهتی دارایی و تابووری دا به زریته بو ئه وهی سه رجه م مته له کاتی حکومهتی ههریمی کوردستان چ ئه وانهی له سه ره بودجهی حکومهت کراون یاخۆ له ریگه ی برپاری ۹۸۶ دا بین کراون له م به رتیه به رایه تیبیه دا تۆمار بکریته. ئه م به رتیه به رایه تیبیه جگه له تۆمارکردنی مومته له کات به هاوکاری لایه نه پتیه نداره کان به برپاری ۹۸۶ ه وه هه لده ستی به به راوردکردن و وردبینی کردنیان. وا له خواره وه خشتهی ژماره ی ئۆتۆمۆبیل و ئامبیر و هه بووهکانی حکومهتی ههریم له سالی ۲۰۰۱ پیشکیش ده که بین.

۱۴۱۸ ئۆتۆمۆبیل.

۱۲۹۵ ئامبیری بلدۆزه ر، گریده ر، شۆفه ل، عاديله، فاریشه، تانکه ر، ئامبیری تر.

۴۰ کارگه ی جۆراوجۆر.

۱۱۴ بگۆر.

۱۱۶۸ مولهیده ی جۆراوجۆر.

۳۵ ئه نته رنیت.

۱۴۴۲ کۆمپیوته ر.

۴۶ فاکس.

۳۰۵ ئامبیری تۆمارکردن.

۲۲۰۴ ئامبیری گه باندن.

۱۱۳ سه ته لایت.

- ۱۸۴ ئامبىرى وئىنەگرتن.
- ۸۳۶ چاپ.
- ۳۶۲ فوتوكۆپى.
- ۱۶۶ رۇنيۇ.
- ۲ مايكرۇفېلم.
- ۱۵۱۳ ساردكەرەوھەكان.
- ۳۹۵۳ ساردكەرەوھە ھەوايى.
- ۱۰۹۱ پاكژكەرەوھە ھەوايى.
- ۱۵۲۵ ئېركۆندېشەن.
- ۲۲۴ گېتسكى كارەبايى.
- ۱۳۹۲ پېتېمېر (حاسبە).
- ۱۷۶۹۶ سۇيا.
- ۶۴۲۶ پانكە.
- ۱۹۲ رادىيۇ.
- ۶۸۸ تەلەفون.
- ۳۷ قىدىيۇ.
- ۴۱ موتۇر.
- ۱۷۵ ئامبىرى بېتەل.

پېنجەم- بۇ رېوونكردنەوھە چۈنئەتى گۆرانكارى لە بابەكان و بەشەكانى بودجەدا وا لە خوارەوھە ئەم رېوونكردنەوانە پېشكىش بە بەرېرتان دەكەين:

- سەرۆكايەتتى ئەنجومەنى وەزيران:

بە برى ۱۷ مليۆن و ۱۷۱ ھەزار دىنار كەمتر لە برى پەسندكراو لە بودجەى سالى ۲۰۰۱ گۆرانكارىيە سەرەككېيەكانى ئەم بابە بەم شىئەى خوارەوھە.

ديوانى سەرۆكايەتتى:

بەرە زىادكراوھەكان:

مووچە لە: ۲,۲۰۰,۰۰۰ دىنار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دىنار.

پاراستنى بالەخانە لە: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دىنار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دىنار.

كړينى خانووبەرە لە: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دىنار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دىنار.

بره كه مكر او هكان:

پاراستنى هوئى گواستنه وه له: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنى دامه زراوهى ئاوى و كاره بايى له: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
كړينى ئوتۆمبيل له: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
كړينى مه كينه و دهزگا و ئامير له: ۱,۱۲۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۵۵,۰۰۰ دینار.
يارمه تى و بارو بوو له: ۶,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
پرؤگرامى جوړاو جوړ له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۰۰,۰۰۰ دینار.

- سه روگايه تى زانكوى سه لاهه دين:

بره زيا دكراوه هكان:

دهر مالهى فه رمان به ران له: ۱۱,۳۶۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
كړينى كه لويه ل له: ۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
بره كه مكر او هكان:
مووچه له: ۱۸,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۷,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
كړتى دهرس و تنه وه له: ۷,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۶,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
خه رجيى چاپ له: ۳,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
كړينى مه كينه و دهزگا و ئامير له: ۲,۲۳۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۹۰,۰۰۰ دینار.

- سه روگايه تى زانكوى دهوك:

بره زيا دكراوه هكان:

دهر مالهى قوتايان له: ۲,۸۱۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنى باله خانه له: ۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
بره كه مكر او هكان:
مووچه له: ۴,۸۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۴,۳۰۰,۰۰۰ دینار.
دهر مالهى فه رمان به ران له: ۶,۸۹۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۵,۸۲۵,۰۰۰ دینار.
كړتى زهوى و باله خانه له: ۷۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۵۰,۰۰۰ دینار.
كړتى ئامير و هوئى گواستنه وه له: ۷۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۴۵۰,۰۰۰ دینار.
كړينى مه كينه و دهزگا و ئامير له: ۲,۱۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۸۰,۰۰۰ دینار.

- دهسته ي په يانگا ته كنيكيه هكان:

دهر مالهى فه رمان به ران له ۳,۱۶۹,۰۰۰ دینار زيا دكراوه بۆ ۴,۲۴۵,۰۰۰ دینار و، بره كه مكر او هكانيش
ئهمانه ي خواره ون:

کرتی دەرس وتنهوه له: ۱,۵۰۶,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار.
زیادهی پەرله مان له: ۲,۰۲۶,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۷۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتی کهلپهل له: ۱,۰۰۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتی مهکینه و دهزگا و ئامیر له: ۱,۸۳۱,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۴۱۲,۰۰۰ دینار.

- چاپخانهی زانکۆی سهلاحه دین.

که رهسته و پیداو یستیی پیشه سازی له: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار کهم کراوه بۆ: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

- کۆزی زانیاری کوردستان:

پالپشتهی پهسندکراو له بودجهی سالی ۲۰۰۱ دا نه بووه، بۆ سالی ۲۰۰۲ بری ۲,۳۶۵,۰۰۰ دینار بۆ گشت فەسله کان پیشنیار کراوه.

خه رجیی فه رمان به ران: ۵۹۰,۰۰۰ دینار.
پیداویستییه کانی خزمهت: ۹۰۹,۰۰۰ دینار.
پیداویستییه کانی کالایی: ۱۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی هه ره به یه کان: ۲۰۵,۰۰۰ دینار.
خه رجیی سه رمایه داری: ۵۶۱,۰۰۰ دینار.

وه زاره تی په روه رده:

به بری ۳۲ ملیۆن و ۱۷۸ هه زار دینار زیاتر له بری پهسندکراو له بودجهی سالی ۲۰۰۱. گۆرانکارییه سه ره کبییه کانی ئەم بابە بهم شتیهی خواره ویه.

- دیوانی وه زاره ت:

بۆ چالاکیی وه رزشی و دپده وانی که له بودجهی سالی ۲۰۰۱ دا بری پهسندکراو نه بوو، بۆ سالی ۲۰۰۲ بری ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار پیشنیار کراوه. بره که مکراره کانی ش ئەمانه ن:
پاراستنی باله خانه له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۵۰,۰۰۰ دینار.
کرتی مهکینه و دهزگا و ئامیر له: ۴۵۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۵,۰۰۰ دینار.

- به رتیه به رایه تییه گشتییه کانی په روه رده:

بره زیادکراوه کان:

مووچه له: ۷۵,۰۶۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۸۵,۰۸۰,۰۰۰ دینار.
ده رماله ی فه رمان به ران له: ۱۲۰,۹۲۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۲۱,۸۷۵,۰۰۰ دینار.
کرتی دەرس وتنهوه له: ۸,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتی تاقیکردنه وه له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۸,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
زیادهی پەرله مان له: ۸۵,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۳,۸۵۰,۰۰۰ دینار.

دەرمانلە و خەرجیی سەفەر لە: ۶,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتیی ھۆی گواستنەوہ لە: ۶,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷,۲۲۸,۰۰۰ دینار.
چالاکیی وەرزشی و دیدەوانی لە: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
گواستنەوہی کەرەستە و کالا لە: ۹۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۰۰,۰۰۰ دینار.
برە کەمکراوہکان:

قرتاسیہ و چاپەمەنی لە: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۱۰۰,۰۰۰ دینار.
کەلوپەل و پێداویستی وەرزشی لە: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتیی کەلوپەل لە: ۴,۷۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتیی مەکینە و دەزگا و ئامیتر لە: ۱,۳۸۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۵۵,۰۰۰ دینار
کرتیی خانووہەرە لە: ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار

- چاپخانەیی وەزارەتی پەرورەدە:

برە زیادکراوہکان:

کەرەستە و پێداویستی لە: ۵۲۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی دەزگا و مەکینە و ئامیتر لە: ۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتیی مەکینە و دەزگا و ئامیتر لە: ۱۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۲۷,۰۰۰ دینار.

- پەیمانگان و خانەیی مامۆستایان:

برە زیادکراوہکان:

دەرمانلەیی فەرمانبەرەن لە: ۱,۱۹۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۷۸۳,۰۰۰ دینار.
کرتیی دەرس و تەنەوہ لە: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار

وەزارەتی ئەشغال و نیشتەجێکردن:

بە بری ۱۵ ملیۆن و ۲۲۸ ھەزار دینار کەمتر لە بری پەسەندکراو لە بودجەیی سالی ۲۰۰۱. گۆرانکارییە سەرەکییەکانی ئەم بابە بەم شێوہی خوارەوہیە:

- فەرمانگەکانی ئەشغال:

برە کەمکراوہکان:

زیادەیی پەرلەمان لە: ۲,۸۴۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی رینگە و پرد و رامالینی بەفر لە: ۳,۰۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی دەزگا و مەکینە و ئامیتر لە: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی ھۆی گواستنەوہ لە: ۱,۷۱۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۰۰,۰۰۰ دینار.

پاراستنی کارگه و به کارهینانی له: ۱,۵۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۰۰,۰۰۰ دینار.
کپینی مه کینه و دهزگا و ئامیتر له: ۲,۴۱۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۴۶۷,۰۰۰ دینار.
کپینی کارگه له: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

- فەرمانگه کانی رتگه ویان:

بۆ کپینی کارگه بری ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار پیتشنیاریکراوه. بری په سندکراوی سالی ۲۰۰۱ بریتی بووه له ۱۵۰,۰۰۰ دینار.

بره که مکراره کانیش ئه مانه ن:

زیادهی په رله مان له: ۳,۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۵۳۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی رتگه و پرد و پامالینی به فر له: ۶,۵۷۸,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۶۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی دهزگا و مه کینه و ئامیتر له: ۳,۳۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
کپینی مه کینه و دهزگا و ئامیتر له: ۴,۹۰۶,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۹۵۵,۰۰۰ دینار.

وهزارهتی کشتوکالی و ئاودیری:

به بری ۶ ملیۆن و ۳۷۴ هزار دینار که متر له بری په سندکراو له بودجهی سالی ۲۰۰۱. گۆرانکارییه سه ره کبییه کانی ئه م با به به م شیتوهی خواره و دیه:

- به رتوه به رایه تیبی گشتیبی کشتوکالی هه ولیر:

بره که مکراره کان:

مووچه له: ۷,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۷۰۰,۰۰۰ دینار.
دهرمالهی خیزان و مندالان له: ۱,۵۸۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۴۸۵,۰۰۰ دینار.
دهرمالهی فەرمانبهران له: ۱,۴۵۴,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۵۵,۰۰۰ دینار.
زیادهی په رله مان له: ۵,۶۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۴۵۰,۰۰۰ دینار.

- به رتوه به رایه تیبی گشتیبی کشتوکالی دهۆک:

بره که مکراره کان:

مووچه له: ۲,۱۲۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۶۳,۰۰۰ دینار.
زیادهی په رله مان له: ۲,۲۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار.

- به رتوه به رایه تیبی ئاوی ژیرزهوی له پارتزگه کان:

که رهسته و پیداو یستی که ۱,۵۱۶,۰۰۰ دینار بری په سندکراوی هه بوو بۆ ۵۰۰,۰۰۰ دینار که م کراره ته وه.

- به رتوه به رایه تیبی ئاودیری و سه رچاوه کانی ئاو:

بره که مکراره کان:

مووچه له: ۲,۷۴۸,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۲۰,۰۰۰ دینار.

دەرمالەى خېزان و مندالان لە: ۷۲۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۸۵,۰۰۰ دینار.

زیادەى پەرلەمان لە: ۳,۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۸۸,۰۰۰ دینار.

- بەرپەرەى گشتىي رەزگەرى و دارستان و پاوان:

لە بودجەى سالى ۲۰۰۱ برى پەسەندکراو نەبوو بۆ سالى ۲۰۰۲ برى ۱۲,۰۵۳,۰۰۰ دینار پيشنيارکراو بەم شىتوہە:

خەرچى فەرمانبەران: ۹,۶۴۲,۰۰۰ دینار.

پیداوئىستىبەکانى خزمەت: ۵۴۱,۰۰۰ دینار.

پیداوئىستىبەکانى کالایى: ۵۵۳,۰۰۰ دینار.

پاراستنى هەرھەبەکان: ۵۲۴,۰۰۰ دینار.

خەرچى سەرمايەدارى: ۷۹۳,۰۰۰ دینار.

وہزارەتى ناوڤ:

بە برى ۱۷ ملیۆن و ۶۸۹ ھزار دینار کە مەتر لە برى پەسندکراو لە بودجەى سالى ۲۰۰۱. گۆرانکارىبە سەرھەبەکانى ئەم بابە بەم شىتوہى خوارەوہبە:

- ديوانى و ہزارەت:

برە کە مکر اوہکان:

جلوبەرگ لە: ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۸,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

يارمەتى و باربوو لە: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۵۰,۰۰۰ دینار.

خەرچىبەکانى پلانى نائاسايى لە: ۷,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

- کارگتريبە گشتىبەکانى پارٲزگەکانى ھەرٲم:

برە کە مکر اوہکان:

کرىنى مەکىنە و دەزگا و ئامبەر لە: ۱,۳۸۱,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۵۵,۰۰۰ دینار.

پرۆگرامى جۆراو جۆر لە: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار.

- کارگتريبە خۆجىبەکانى پارٲزگەکانى ھەرٲم:

مووچە لە: ۱,۱۰۶,۰۰۰ دینار بۆ: ۸۰۰,۰۰۰ دینار کە مکر اوہتەوہ.

- بەرپەرەى گشتىي ئاسايش:

برە زیادکراوہکان:

سووتەمەنى لە: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۵۰,۰۰۰ دینار.

جلوبەرگ، پالپشتەى پەسندکراوى نەبوو برى ۱,۶۰۰,۰۰۰ دینار پيشنيارکراوہ.

خۆراک لە: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۳۰۰,۰۰۰ دینار.

پاراستنی باله خانہ له: ۳۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۵۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی دامه زراوهی ئاوی و کاره بایی له: ۱۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۴۰۰,۰۰۰ دینار.
خه رجیی تایبته له: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
بره که مکراره کان:

مووچه له: ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹,۴۰۰,۰۰۰ دینار.
دهرمالهی فهرمانبه ران له: ۲۵,۸۱۲,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۱,۹۴۷,۰۰۰ دینار.
زیادهی په رله مان له: ۱۱,۲۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۸,۱۵۳,۰۰۰ دینار.

- بهرته بهرایه تیبی گشتیی پۆلیس:

خۆراک له: ۴,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۶,۰۰۰,۰۰۰ دینار زیادکراوه و بره که مکراره کانیش ئه مانه ن:
مووچه له: ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
دهرمالهی خبزان و مندالان له: ۲,۱۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۴۰۰,۰۰۰ دینار.
دهرمالهی فهرمانبه ران له: ۶۷,۵۶۳,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۲,۵۶۳,۰۰۰ دینار.
زیادهی په رله مان له: ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۵,۵۵۲,۰۰۰ دینار.
که رهسته و پیداو یستی له: ۱,۰۶۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۵,۰۰۰ دینار.
بۆ کړینی چهک و تهقه مه نی ۷۵۰,۰۰۰ دینار بری په سندکراویان هه بوو بۆ سالی ۲۰۰۲ هیچ بریک پینشیار نه کراوه.

- بهرته بهرایه تیبی گشتیی هاتوچۆ:

پالپشتهی په سندکراوی نه بوو، بری ۱۸,۶۷۲,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲ پینشیارکراوه و بهم شتیه یه:
خه رجیی فهرمانبه ران: ۱۳,۳۲۲,۰۰۰ دینار.
پیداو یستیبه کانی خزمهت: ۱,۰۳۲,۰۰۰ دینار.
پیداو یستیبه کانی کالایی: ۱,۶۳۳,۰۰۰ دینار.
پاراستنی هه رهه یه کان: ۱,۶۸۴,۰۰۰ دینار.
خه رجیی سه رمایه داری: ۱,۰۰۱,۰۰۰ دینار.

- کۆلیجی پۆلیس:

دهرمالهی فهرمانبه ران له: ۲,۲۵۲,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۳۶۰,۰۰۰ دینار کهم کراوه
پاراستنی باله خانہ له: ۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۵۰,۰۰۰ دینار زیاد کراوه.

وهزارهتی شارهوانی و گهشتوگوزار:

به بری ۲۱ ملیۆن و ۹۷۸ ههزار دینار زیاتر له بری په سندکراوه له بودجهی سالی ۲۰۰۱. گۆرانکارییه سه ره ککیبه کانی ئه م باه بهم شتیه ی خواره وه یه:

- به پرتوه به رایه تیبی گشتیی ناو و ناوه پرتو:

بیره زیاد کراوه کان:

مووچه له: ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
دهرمالهی فه زمانبه ران له: ۴,۹۲۷,۰۰۰ دینار بۆ: ۷,۲۴۷,۰۰۰ دینار.
پاداشتی هاندانه تی بۆ کارگه ران له: ۳۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتیی ئامبیر و هوئی گواستنه وه له: ۷۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
کرتیی کاره با له: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
سووته مه نی له: ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی باله خانه له: ۳۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی دامه زراوه ی ناوی و کاره بایی له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی رینگه و ناوه پرتو له بودجه ی سالی ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۲ بیری په سندکراوی نه بوو بۆ سالی ۲۰۰۲ بیری ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار پیشنیار کراوه.

بیره که مکراره کان:

زیاده ی په رله مان له: ۱۰,۴۱۲,۰۰۰ دینار بۆ: ۸,۹۷۶,۰۰۰ دینار.
پاراستنی ده زگا و مه کینه و ئامبیر له: ۳,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

- به پرتوه به رایه تیبی بهرگری شارستانی:

بیره زیاد کراوه کان:

دهرمالهی فه زمانبه ران له: ۵,۸۷۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۶,۵۲۰,۰۰۰ دینار.
مه وادی قه لاجۆ و خو پاریزی له: ۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۰۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی هوئی گواستنه وه له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

وهزاره تی گواستنه وه و گه یاندن:

به پیری ۸۰ هه زار دینار زیاتر له بیری په سندکراو له بودجه ی سالی ۲۰۰۱.
گۆرانکارییه سه ره کییه کانی ئەم بابە بهم شیوه ی خواره وه یه:

- دیوانی وهزاره ت:

خه رجیی چاپ له: ۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۰۰,۰۰۰ دینار که م کراوه ته وه.

- به پرتوه به رایه تیبیه کانی پۆسته و گه یاندن:

بیره زیاد کراوه کان:

دهرمالهی فه زمانبه ران له: ۲,۲۶۸,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۱۶۵,۰۰۰ دینار.

کرتیی هۆی گواستنوه له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۳۰۰,۰۰۰ دینار.
ئهمه و پاراستنی باله خانه له: ۱,۶۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۸۰۰,۰۰۰ دینار کهم کراوه ته وه.

وهزارهتی رۆشنیبری:

به بری ۲ ملیۆن و ۵۷۶ ههزار دینار کهمتر له بری پهسندکراو له بودجهی سالی ۲۰۰۱. گۆرانکارییه
سه ره کبییه کانی ئهم بابه بهم شیوهی خواره وه یه:

- به پرتوه به رایه تیی گشتیی راگه یاندن:

پاداشت بۆ غه بری کارمه ندانی دائیره له: ۸۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۵۰,۰۰۰ دینار کهم کراوه ته وه و بۆ
به ره مهیته تانی فیلمی سینه مایی و ته له فزیۆنی که بری پهسندکراوی نه بوو، ۳۰۰,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲
پیشنیار کراوه.

- به پرتوه به رایه تیی گشتیی رۆشنیبری و هونه ر:

بره زیاد کراوه کان:

زیاده ی په رله مان له: ۶۵۲,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۳۸,۰۰۰ دینار.

بۆ فیلمی سینه مایی به لگه نامه یی بری پهسندکراو نه بوو، ۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲ پیشنیار کراوه.
بۆ به خشیینی کۆمه له کان بری پهسندکراو نه بوو، ۹۰۰,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲ پیشنیار کراوه.

بر کهم کراوه کان:

کرینی که لوه له له: ۶۸۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳۰۰,۰۰۰ دینار.

کرینی مه کینه و ده زگا و ئامیر له: ۱,۴۲۲,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۲۳,۰۰۰ دینار.

چالاکییه کانی وهرزی له: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

- به پرتوه به رایه تیی گشتیی وهرزی و لاوان:

بره زیاد کراوه کان:

چالاکی وهرزی و دیده وانی له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۷۰۰,۰۰۰ دینار.

به خشیینی یانه وهرزییه کان له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار.

ههروه ها موچه له: ۱,۶۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۱۰۰,۰۰۰ دینار کهم کراوه ته وه

وهزارهتی ته ندروستی و کاروباری کۆمه لایه تی:

به بری ۳۰ ملیۆن و ۱۰۸ ههزار دینار زیاتر له بری پهسندکراو له بودجهی سالی ۲۰۰۱.

گۆرانکارییه سه ره کبییه کانی ئهم بابه بهم شیوهی خواره وه یه:

- به پرتوه به رایه تیی گشتیی خزمه تگوزاری ته ندروستی:

بره زیاد کراوه کان:

مووچه له: ۲۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۵,۵۵۰,۰۰۰ دینار.
 دهرماله‌ی فه‌رمانبه‌ران له: ۲۴,۲۶۶,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۹,۰۲۴,۰۰۰ دینار.
 خاویڼکردنی نه‌خوشخانه‌کان له: ۲,۲۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
 سووته‌مهنی له: ۵,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۶,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
 خۆراک له: ۱۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
 پرۆژهی قه‌لاچۆکردنی مه‌لاریا له: ۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
 ئه‌مه و پاراستنی باله‌خانه له: ۱,۸۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار که‌م کراوه‌ته‌وه.

- به‌رپوه‌رایه‌تیی گشتیی کاروباری ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی.

مووچه‌ی خانه‌نشینی و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی له: ۳۵۰,۰۰۰ دینار زیاده‌کراوه بۆ: ۸۰۰,۰۰۰ دینار.

- به‌رپوه‌رایه‌تیی گشتیی چاودیری کۆمه‌لایه‌تی:

بۆ یارمه‌تی و باروبوو بری په‌سندکراو نه‌بوو، ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲ پيشنيارکراوه.
 بۆ مووچه‌ی خانه‌نشینی و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی بری ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار پيشنيارکراوه که له بودجه‌ی سالی ۲۰۰۱ دا هيج بریکی بۆ له‌به‌چاوه نه‌گیرابوو.

- به‌رپوه‌رایه‌تیی گشتیی چاکسازی کۆمه‌لایه‌تی:

بره‌ زیاده‌کراوه‌کان:

مووچه له: ۴۲۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۰۰,۰۰۰ دینار.
 زیاده‌ی په‌رله‌مان له: ۷۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۳۷۲,۰۰۰ دینار.
 خه‌رجیی چاپ له: ۲۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۳۲۵,۰۰۰ دینار.
 کرټی ئامیتر و هو‌ی گواستنه‌وه له: ۷۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۵۰,۰۰۰ دینار.
 سووته‌مهنی له: ۱۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳۰۰,۰۰۰ دینار.
 جلوه‌رگ له: ۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۵۰,۰۰۰ دینار.
 خۆراک له: ۱,۲۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۵۰۰,۰۰۰ دینار.
 پاراستنی دامه‌زراوه‌ی ئاوی و کاره‌بایی له: ۶۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۰۰,۰۰۰ دینار.
 کرټینی که‌لوپه‌ل له: ۶۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳۵۰,۰۰۰ دینار.
 کرټینی مه‌کینه و ده‌زگا و ئامیتر له: ۳۸۲,۰۰۰ دینار بۆ: ۶۲۱,۰۰۰ دینار.

وه‌زاره‌تی ئاوه‌دانکردنه‌وه و گه‌شه‌پیدان:

به‌بري ۴۹۲ هه‌زار دینار زیاتر له بری په‌سندکراو له بودجه‌ی سالی ۲۰۰۱.
 گۆرانکارییه سه‌ره‌کییه‌کانی ئه‌م بابه به‌م شتیه‌ی خواره‌وه‌یه:

- به‌رپوه‌رایه‌تیی گشتیی ئاوه‌دانکردنه‌وه و گه‌شه‌پیدان:

بره زیادکراوه کان:

سووته مهنی له: ٦٥٠,٠٠٠ دینار بۆ: ١,٢٠٠,٠٠٠ دینار.

پاراستنی دهزگا و مه کینه و ئامیتر له: ١,٠٦٠,٠٠٠ دینار بۆ: ٢,٠٠٠,٠٠٠ دینار.

پاراستنی کارگه و به کارهینانی له: ١,٥٠٠,٠٠٠ دینار بۆ: ١,٧٥٠,٠٠٠ دینار.

بره که مکراره کان:

مووچه له: ٥,٥٠٠,٠٠٠ دینار بۆ: ٤,٩٥٠,٠٠٠ دینار.

زیادهی په رله مان له: ٥,٣٧٨,٠٠٠ دینار بۆ: ٤,٦٠٠,٠٠٠ دینار.

وهزارهتی یارمهتی مرۆفایهتی و هاوکاری:

به پری ٥٠٣ ههزار دینار زیاتر له پری په سندکراوه له بودجهی سالی ٢٠٠١.

گۆرانکارییه سه ره کبییه کانی ئه م بابه به م شپوهی خواره وهییه:

- دیوانی وهزارهت:

بره که مکراره کان:

پاداشتی هاندانهتی بۆ کارگه ران له: ٥٠٠,٠٠٠ دینار بۆ: ٣٠٠,٠٠٠ دینار.

میتوانداری و وهفد و پیتوهندی له: ٥٠٠,٠٠٠ دینار بۆ: ٣٠٠,٠٠٠ دینار.

کرینی که لویه له: ٤٠٠,٠٠٠ دینار بۆ: ١٠٠,٠٠٠ دینار.

کرینی مه کینه و دهزگا و ئامیتر له: ٣٦٠,٠٠٠ دینار بۆ: ١٣٣,٠٠٠ دینار.

بۆ کرینی زهوی ٥٠٠,٠٠٠ دینار پری په سندکراویان هه بوو، بۆ سالی ٢٠٠٢ هیچ بریک پیتشنیار نه کراوه.

- به پیتوه به رایه تییه سه فهری دهزک:

پری په سندکراوی نه بوو، پری ٢,٢٥٨,٠٠٠ دینار بۆ سالی ٢٠٠٢ پیتشنیار کراوه، به م شپوهییه:

خه رجییه فه رمان به ران: ٧٠٧,٠٠٠ دینار.

پیتداویستیییه کانی خزمهت: ٨١٣,٠٠٠ دینار.

پیتداویستیییه کانی کالایی: ٣٩١,٠٠٠ دینار.

پاراستنی هه ره هیه کان: ١٦٠,٠٠٠ دینار.

خه رجییه سه رمایه داری: ١٨٧,٠٠٠ دینار.

وهزارهتی ئه وقاف و کاروباری ئیسلامی:

به پری ٧ ملیۆن و ٢١٠ ههزار دینار زیاتر له پری په سندکراوه له بودجهی سالی ٢٠٠١.

گۆرانکارییه سه ره کبییه کانی ئه م بابه به م شپوهی خواره وهییه:

- دیوانی وهزارهت:

بره زیادکراوهکان:

کتیبی قوتابخانه له بودجهی سالی ۱۵۲۰۰۱ بری پهسندکراوی نهبوو بۆ سالی ۲۰۰۲ بری ۳۰۰,۰۰۰ دینار پیشنیارکراوه.

کرینی خانوبه ره له بودجهی سالی ۱۵۲۰۰۱ بری پهسندکراوی نهبوو بۆ سالی ۲۰۰۲ بری ۷۰۰,۰۰۰ دینار پیشنیارکراوه.

پرۆگرامی مهشققردن واته خولی بههیزکردنی وتارخوین و پیش نویتز و خولی فییرکردنی قورئانی پیروژ له ۵۰۰,۰۰۰ دینار کراوه ته ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

ئهمه و کرینی که لویه له ۷۵۰,۰۰۰ دینار بۆ ۲۰۰,۰۰۰ دینار که مکراره ته وه.

- بهرتوه بهرایه تیبی ئهوقافی ههولتیر:

بره زیادکراوهکان:

دهرمالهی فهزمانبهران له: ۱,۰۲۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۰۲۰,۰۰۰ دینار.

زیادهی په رله مان له: ۶,۷۶۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۸,۵۰۰,۰۰۰ دینار.

دهرمالهی قوتابیان له: ۶۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۰۰,۰۰۰ دینار.

بره که مکرارهکان:

مووچه له: ۷,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۶,۸۰۰,۰۰۰ دینار.

بهخشینی ئهوقاف له: ۸,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۸,۲۰۰,۰۰۰ دینار.

- بهرتوه بهرایه تیبی ئهوقافی دهوک:

بره زیادکراوهکان:

دهرمالهی فهزمانبهران له: ۶۲,۰۰۰ دینار بۆ: ۶۴۰,۰۰۰ دینار.

زیادهی په رله مان له: ۲,۳۱۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۴,۶۷۸,۰۰۰ دینار.

بهخشینی ئهوقاف له: ۲,۸۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

وهزارهتی دارایی و ئابووری:

به بری ۲۵۷ ملیۆن و ۸۳۰ ههزار دینار زیاتر له بری پهسندکراو له بودجهی سالی ۱۵۲۰۰۱.

گۆرانکارییه سه رهکییهکانی ئهم باب بهم شتیهی خواره وهیه:

- بهرتوه بهرایه تیبی گشتیی داها:

بره زیادکراوهکان:

دهرمالهی خهرجیی سه فهر له: ۷۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

بۆ خۆراک بری پهسندکراو له بودجهی سالی ۱۵۲۰۰۱ نهبوو، بری ۴,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲ پیشنیارکراوه.

بړه که مکر او هکان:

مووچه له: ۳,۲۸۶,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۹۷۵,۰۰۰ دینار.

دهر مال لهی فەرمانبهران له: ۱۰,۱۱۱,۰۰۰ دینار بۆ: ۹,۵۵۰,۰۰۰ دینار.

خه رجی چاپ له: ۱,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۶۰۰,۰۰۰ دینار.

قرتاسیه و چاپه مهنی له ۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ ۱,۰۸۰,۰۰۰ دینار.

- بهرپوه بهرایه تیبی گشتی دارایی:

بړه زیاد کراوه کان:

به خشینی شاره وانیه کان له: ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

به خشینی سهندیکاکان و یه کیتیه کان له: ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

به خشینی کومه له کان له: ۵,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۰,۲۵۰,۰۰۰ دینار.

به خشینی پارت هکان له: ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

بړه که مکر او هکان:

تيفاد بۆ دهره وهی ههریم له: ۶,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

خه رجی چاپ له: ۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۵۰۰,۰۰۰ دینار.

به خشینی دهرچواندنی گوڅاره کان له: ۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۰۰,۰۰۰ دینار.

- بهرپوه بهرایه تیبی گشتی بازرگانی:

بړه زیاد کراوه کان:

مووچه له: ۱,۸۹۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۲۳۸,۰۰۰ دینار.

دهر مال لهی فەرمانبهران له: ۱,۸۷۸,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۱۹۱,۰۰۰ دینار.

بړه که مکر او هکان:

زیادهی پهرله مان له: ۲,۲۲۳,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۸۹۶,۰۰۰ دینار.

کړینی که لویه له: ۹۳۷,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۰۵,۰۰۰ دینار.

کړینی مه کینه و دهزگا و ئامیر له: ۱,۰۷۳,۰۰۰ دینار بۆ: ۸۳۵,۰۰۰ دینار.

بۆ کړینی خانوبه ره ۳۰۰,۰۰۰ دینار پری په سندکراو هه بوو، بۆ سالی ۲۰۰۲ هیچ بریک پیشنیار نه کراوه.

- بهرپوه بهرایه تیبی گشتی پولیسی سنور و گومرگ:

مووچه له: ۱,۷۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار زیاد کراوه و بۆ خوږاکیش پری په سندکراو نه بوو، پاتی

۲,۴۰۰,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲ پیشنیار کراوه.

- بهرپوه بهرایه تیبی گشتی خانه نشین:

بړه زیاد کراوه کان:

کړینې مه کینه و دهزگا و ئامیر له: ۲۱۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۵۵۸,۰۰۰ دینار.
مووچهی خانه نشینانی مه دهنی له: ۵۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۶۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار.
مووچهی خانه نشینانی عهسکه ری و هیزی ئاسایشی ناوځو له: ۶۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۸,۰۰۰,۰۰۰ دینار.

وهزارهتی پیشمه رگه:

به پری ۱۶ ملیون و ۵۲۰ هزار دینار زیاتر له پری په سندکراو له بودجهی سالی ۱۳۰۰۱.د
گورانکارییه سهره کییه کانی ئه م بابه به م شتوهی خواره وهییه:
خه رجییه فه رمان به ران له: ۲۰۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۲۱۰,۱۲۰,۰۰۰ دینار.
پیداویستییه کانی خزمه ت له: ۹,۶۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۱,۶۵۰,۰۰۰ دینار.
پیداویستییه کانی کالایی له: ۱۵,۲۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۸,۱۷۰,۰۰۰ دینار.
پاراستنی هه ره هیه کان له: ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۶,۹۳۰,۰۰۰ دینار.
خه رجییه سه رمایه داری له: ۸,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱۰,۴۵۰,۰۰۰ دینار.

وهزارهتی پیشه سازی و وزه:

به پری ۲ ملیون و ۳۰۹ هزار دینار زیاتر له پری په سندکراو له بودجهی سالی ۱۳۰۰۱.د
گورانکارییه سهره کییه کانی ئه م بابه به م شتوهی خواره وهییه:

- بهرپوه به رایه تییه کانی پو لیس ی کاره پای پار تیز گه کان:

ده رماله ی فه رمان به ران له: ۲,۹۲۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۳,۹۷۱,۰۰۰ دینار زیاد بووه.

- توره کانی هه رت می کوردستان:

پاراستنی ده زگا و مه کینه و ئامیر له: ۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۰۰,۰۰۰ دینار زیاد کراوه.

- بهرپوه به رایه تییه گشتی ته کنیک و به ره م:

په زیاد کراوه کان:

مووچه له: ۱۴۸,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۹۰,۰۰۰ دینار.

ده رماله ی فه رمان به ران له: ۱۴۱,۰۰۰ دینار بۆ: ۸۲۰,۰۰۰ دینار.

زیاده ی په رله مان له: ۱۶۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۷۹۲,۰۰۰ دینار.

که ره سته و پیداویستی تا قیگه یی و پیشه سازی له: ۵۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۹۶۰,۰۰۰ دینار.

وهزارهتی داد:

به پری ۳ ملیون و ۸۳۸ هزار دینار زیاتر له پری په سندکراو له بودجهی سالی ۱۳۰۰۱.د

گورانکارییه سهره کییه کانی ئه م بابه به م شتوهی خواره وهییه:

- دیوانی وهزارهت:

کړینې که لویې له: ۱۳۵,۰۰۰ دینار بۆ: ۲,۰۰۰,۰۰۰ دینار زیادکراوه.
چونکه وا پیشبینی ده که یڼ که له سالی ۲۰۰۲ بینایه که یان ته و او بی.

- دادگان:

مووچه له: ۱,۳۳۰,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۷۷۰,۰۰۰ دینار.

و درماله ی فرمانبه ران له ۷,۷۹۵,۰۰۰ دینار بۆ ۸,۳۷۹,۰۰۰ دینار زیادبوونه و هی هه بووه و، هه روه ها کړینې مه کینه و ده زگا و ئامیر له ۷۰۱,۰۰۰ دینار بۆ ۳۱۵,۰۰۰ دینار که م کراوه ته وه.

- بهرپوهه رایه تیبی گشتی تو مارگی خانوبه ره:

درماله ی فرمانبه ران له: ۷۷۸,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۲۱۸,۰۰۰ دینار زیادکراوه.

و کړینې مه کینه و ده زگا و ئامیر له: ۱,۳۸۹,۰۰۰ دینار بۆ: ۱,۰۲۴,۰۰۰ دینار که م کراوه ته وه.

- سه رزکایه تیبی داواکری گشتی:

بری په سندکراو له بودجه ی سالی ۲۰۰۱ دا نه بوو، پاتی ۱,۶۶۰,۰۰۰ دینار بۆ سالی ۲۰۰۲ پیشنیارکراوه به م شپوهیه:

خه رجیبه فرمانبه ران: ۱,۱۹۷,۰۰۰ دینار.

پیداویستییه کانی خزمهت: ۱۳۸,۰۰۰ دینار.

پیداویستییه کانی کالایی: ۵۴,۰۰۰ دینار.

پاراستنی هه ره هیه کان: ۶۵,۰۰۰ دینار.

خه رجیبه سه رمایه داری: ۲۰۶,۰۰۰ دینار.

دیوانی چاودیری داری هه ریم:

بری په سندکراویان نه بوو بری ۶,۳۴۱,۰۰۰ دینار پیشنیارکراوه به م شپوهیه:

۱- خه رجیبه فرمانبه ران: ۲,۱۹۱,۰۰۰ دینار.

۲- پیداویستییه کانی کالایی: ۴۰۵,۰۰۰ دینار.

۳- خه رجیبه سه رمایه داری: ۱,۶۹۵,۰۰۰ دینار.

۴- پرۆگرامی تایبهت: ۱۵۰,۰۰۰ دینار.

۵- پیداویستییه کانی خزمهت: ۱,۳۰۵,۰۰۰ دینار.

۶- پاراستنی هه ره هیه کان: ۴۴۵,۰۰۰ دینار.

۷- خه رجیبه گوازاوهی: ۱۵۰,۰۰۰ دینار.

شہہم- فہرمانگہ خوبڑیوہکان:

۱- بانکہ بازرگانییہکان کہ لہ ۱۶ بانک پیٹک دین. داہات و خہرجییہکانیان بریتین لہ:

ا- خہرجییہکان: ۱۷,۳۶۷,۰۰۰ دینار بہم شیوہیہ:

مووچہ: ۶,۱۳۲,۰۰۰ دینار.

پیداویستیہکانی کالایی: ۱,۰۵۰,۰۰۰ دینار.

پیداویستیہکانی خزمہ تگوزاری: ۳,۹۹۵,۰۰۰ دینار.

سیلاک بوون: ۴,۹۰۰,۰۰۰ دینار.

خہرجییہکانی گوازاوہیی: ۲۱۰,۰۰۰ دینار.

خہرجییہکانی تر: ۱۰۰,۰۰۰ دینار.

خہرجییہکانی سہرمایہ داری: ۹۸۰,۰۰۰ دینار.

ب- داہاتہکان ۱۹,۱۴۷,۰۰۰ دینار، واتہ:

چالاکی خزمہ تکردن: ۵۰۰,۰۰۰ دینار

داہاتہکانی کرداری بانکی: ۱۸,۰۴۷,۰۰۰ دینار.

داہاتہکانی وہبہرہینان (الاستثمار): ۵۰۰,۰۰۰ دینار.

داہاتہکانی تر: ۱۰۰,۰۰۰ دینار.

۲- کارگہ و فہرمانگہکانی سہر بہوہزارہتی پیشہ سازی و وزہ:

ا- خہرجییہکان: ۳۷۹,۷۷۵,۰۰۰ دینار.

ب- داہاتہکان: ۶۰۸,۰۶۳,۰۰۰ دینار.

بہ پیتی ٹہم خشتہیہ:

ز	ناونیشان	خه‌رجی/دینار	داهات/دینار
۱	کارگهی رستن و چینی هه‌ولتیر	۲۰,۵۵۵,۰۰۰	۲۱,۶۱۸,۰۰۰
۲	کارگهی مه‌پمه‌ری هه‌ولتیر	۳,۲۴۸,۰۰۰	۲,۵۸۰,۰۰۰
۳	کاگهی غازی هه‌ولتیر	۱۸,۸۵۶,۰۰۰	۲۵,۷۰۰,۰۰۰
۴	کارگهی جگه‌ره‌ی هه‌ولتیر	۲۳,۱۷۴,۰۰۰	۲۱,۰۰۰,۰۰۰
۵	به‌پتوه‌به‌رایه‌تیبی دابه‌شکردنی کاره‌بای هه‌ولتیر	۹۱,۳۴۸,۰۰۰	۱۰۱,۰۰۰,۰۰۰
۶	به‌پتوه‌به‌رایه‌تیبی کانه‌به‌ردی هه‌ولتیر	۳,۰۳۹,۰۰۰	۲,۴۶۰,۰۰۰
۷	به‌پتوه‌به‌رایه‌تیبی به‌ره‌مه‌یتانی وزه‌ی کاره‌بای هه‌ولتیر	۴۳,۹۷۱,۰۰۰	۴۸,۱۵۰,۰۰۰
۸	به‌پتوه‌به‌رایه‌تیبی دابه‌شکردنی نه‌وتی هه‌ولتیر	۶۰,۶۲۰,۰۰۰	۱۶۲,۴۵۰,۰۰۰
۹	به‌پتوه‌به‌رایه‌تیبی دابه‌شکردنی کاره‌بای سۆران	۸,۵۱۴,۰۰۰	۲,۱۸۰,۰۰۰
۱۰	به‌پتوه‌به‌رایه‌تیبی دابه‌شکردنی نه‌وتی دهۆک	۴۰,۱۳۸,۰۰۰	۱۲۰,۱۰۰,۰۰۰
۱۱	کارگهی رستن و چینی دهۆک	۴۷۹,۰۰۰	-
۱۲	به‌پتوه‌به‌رایه‌تیبی دابه‌شکردنی کاره‌بای دهۆک	۶۵,۸۳۳,۰۰۰	۱۰۰,۸۲۵,۰۰۰

هفته‌م - پلانی سالانه‌ی ۲۰۰۲:

بری پاره‌ی تهرخانکراوی پلانی سالانه بریتیبیه له ۳۸۸,۲۲۴,۰۰۰ دینار که دابه‌ش کراوه به‌سه‌ر (باب و فەسل و مادده‌کاندا). ئەو پرۆژه و کاره گرینگانه له‌وانه‌یه له ماوه‌ی ئەم ساله‌دا جیبه‌جی نه‌کرین و جیبه‌جی بوونیان پتر له سالیکی ده‌خایینی پاتی دیاریکراویان بۆ دانراوه تا له ماوه‌ی سالی ۲۰۰۲ دا به‌گوێره‌ی پیتوبستی بۆیان سه‌رف بکری، هه‌ر بۆیه له سه‌رجه‌می تیتچووی پرۆژه‌کانی پلانی سالانه که ده‌کاته ۵۴۵,۱۸۸,۰۰۰ دینار. بۆ سالی ۲۰۰۲ ته‌نیا بری ۳۸۸,۲۲۴,۰۰۰ دینار پیتنبیارکراوه.

له‌هه‌ر شوپنیک که بۆمان گونجا بی پرۆژه‌کانمان خستوه‌ته‌ ناو به‌نامه‌کانی بریاری ۹۸۶. به‌لام هه‌ندی پرۆژه له کاتی کابینه‌ی سیتیهم ده‌ستیان پێ کرابوو یا له کابینه‌ی چوارهم له سالی ۲۰۰۰-۲۰۰۱ بریاریان له‌سه‌ر دراوه یاخود جیبه‌جی کردنیان له رینگه‌ی بریاری ۹۸۶ چ له‌رووی کات یا جووری پرۆژه په‌سندایه‌تی نه‌بووه. بودجه‌ی پیتنبیارکراوی پلانی سالانه بۆ سالی ۲۰۰۲ که‌متره به‌بری ۲۰۹,۱۷۶,۰۰۰ دینار له بودجه‌ی په‌سندکراوی پلانی سالی ۲۰۰۱ که بریتی بووه له ۵۹۷,۴۰۰,۰۰۰ دینار. له خواره‌وه جووری پرۆژه‌کان و بره تهرخانکراوه‌کانی هه‌ر که‌رتیک پیتشکیش ده‌که‌ین:

وه‌زاره‌تی ناوخۆ ۲۲,۴۰۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی کۆمه‌لگه‌ی وه‌زاره‌ت، ۲ خانوو بۆ قائمقامی قه‌زاکان، ۲ خانوو بۆ به‌رپوه‌به‌ری ناحیه‌کان، ۹ بنکه‌ی پولیس، ۸ بنکه‌ی ئاسایش، ۲ بینایه بۆ به‌رپوه‌به‌رایه‌تی ئاسایش، بینایه‌ی راگرایه‌تی کۆلیجی پولیس و به‌رپوه‌به‌رایه‌تی پولیسی ده‌وک.

وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری ۴۱,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی کۆمه‌لگه‌ی حاجی ئۆمه‌ران، بانک له سمیل، بینایه‌ی گه‌نجینه‌ی هه‌ولێر و بینایه بۆ به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گشتیی بازرگانی.

وه‌زاره‌تی پیشه‌سازی و وزه ۷,۴۰۵,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی باله‌خانه‌ی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی کاره‌بای هه‌ولێر، ۶ باله‌خانه‌ی کاره‌با له قه‌زا و ناحیه‌کان، ویستگه له‌ناو شاری هه‌ولێر، دروستکردنی کۆگه، پیتداویستی رووناک‌کردنه‌وه له هه‌ولێر و ده‌وک.

وه‌زاره‌تی گواستنه‌وه و گه‌یاندن ۲۴,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی بینایه بۆ به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گواستنه‌وه له هه‌ولێر و ده‌وک، بینایه‌ی که‌شناسی له ده‌وک، ۲ بگۆری ۵۰۰ هیتلی له‌گه‌ل تۆره‌کان بۆ قه‌زاکان و ۲ بگۆری ۲۰۰ تاکو ۲۵۰ هیتلی بۆ کۆمه‌لگه و ناحیه‌کان.

وه‌زاره‌تی کشتوکال و ئاودیری ۳,۵۰۵,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی بینا بۆ ئاوی ژیرزه‌وی له هه‌ولێر، هۆلیکی زباده بۆ پرۆژه‌ی نه‌ورۆز بۆ به‌ختوکردنی مانگا.

وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار ۱۱۵,۳۸۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی بینایه‌ی دیوانی وه‌زاره‌ت، ۱۱ بینایه بۆ شماره‌وانییه‌کان له قه‌زاکان و شماره‌وانییه‌ تازه دامه‌زراوه‌کان، گه‌راجی گواستنه‌وه له نامیدی، ۱ بنکه‌ی به‌رگری شارستانی، پارکی هه‌ولتیر، په‌ره‌پیدانی شاری هه‌ولتیر و بیتخال و جوندیان و ناوچه‌ی خانزاد، دروستکردنی ۸۳ کیلومه‌تر شه‌قام له هه‌ولتیر و دهۆک و شارۆچکه‌کان، دروستکردنی over pass بۆ چوارریانی شه‌هید خیروللا له هه‌ولتیر.

وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده ۵,۴۵۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی ۱۲۵ ژووری زیاده بۆ قوتابخانه‌کان و شووره‌به‌دریژی ۲۶,۰۰۰ مه‌تر بۆ قوتابخانه‌کان.

زانکۆکان ۳۴,۱۰۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی ته‌لاری کۆلیجی ده‌رمانسازی، به‌شی بیناسازی و پرۆگرامسازی له کۆلیجی ئەندازیاری، هۆلی کۆبوونه‌وه له کۆلیژی کارگێری و ئابووری، چهند هۆلیکی خۆپندن بۆ کۆلیجی ئاداب، ۲ به‌شی ناوخۆ بۆ قوتابیان له زانکۆی سه‌لاح‌دین، هه‌روه‌ها دروستکردنی ۲ کۆلیج و ۲ به‌شی ناوخۆ بۆ قوتابیان له زانکۆی دهۆک.

په‌یمانگه‌ ته‌کنیکیه‌کان ۹,۰۰۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی په‌یمانگه‌ی ته‌کنیکی له سۆران و میترگه‌سۆر و ئاکری و ۲ به‌شی ناوخۆ بۆ قوتابیان.

وه‌زاره‌تی ئەشغال و نیشته‌جێکردن ۴۰,۶۶۹,۰۰۰ دینار بۆ:

ئاواکردنه‌وه و قییرتاوکردنی رێگه‌کانی (به‌ستۆره - بانهمان - سه‌لاح‌دین)، (په‌واندوز - بیتخال)، (سۆران - کاولۆکان - جوندیان)، (ئاکری - قه‌ندیل)، (گرشین - دیره‌بون)، (رێگه‌ی گه‌لی لالش)، چاککردنه‌وه‌ی رێگه‌ی ۱۱ گوند. ئاواکردنه‌وه‌ی بنکه‌ی لاوان له دهۆک، دروستکردنی بینایه‌ی چاکسازی له هه‌ولتیر و بینایه‌ی یه‌کیتی نووسه‌رانی کورد و به‌رپه‌به‌رایه‌تی ئەشغال له دهۆک.

وه‌زاره‌تی ئاوه‌دانکردنه‌وه و گه‌شه‌پێدان ۲۴,۸۵۱,۰۰۰ دینار بۆ:

ئاواکردنه‌وه و قییرتاوکردنی رێگه‌کانی (زراره‌تی به‌دریژی ۳۵ کم)، (چامه، بیرسیاف - مه‌مولان - پیران به‌دریژی ۱۵ کم)، (مورته‌که - بیستانه‌ به‌دریژی ۱۵ کم)، (خه‌لان - ریزان به‌دریژی ۹ کم)، (گۆره‌تو - شانده‌ده‌ به‌دریژی ۱۱ کم)، دریتکردنه‌وه‌ی شه‌قامی ۱۱ ئه‌یلول له هه‌ولتیر، رێگه‌ی (پیره‌که‌پرا - تنکه‌تور به‌دریژی ۱۹ کم)، ئاواکردنه‌وه‌ی رێگه‌ی (بیرقان - ریزان - بالنده‌ به‌دریژی ۵۷ کم)، دروستکردنی چالی قییر بۆ کارگه‌ی قییری ئەتروش.

وه‌زاره‌تی داد ۱۶,۵۰۰,۰۰۰ دینار بۆ:

به‌رده‌وامبوون، له دروستکردنی ته‌لاری وه‌زاره‌تی داد، بینایه‌ بۆ دادگه‌ی به‌رایه‌ی تیبینه‌رایه‌تی تۆمارگه‌ی خانوبه‌ره له هه‌ولتیر و دهۆک.

وه‌زاره‌تی رۆشنییری ۹,۴۱۴,۰۰۰ دینار بۆ:

ئاواکردنه‌وه‌ی: هۆلی شانۆی بنکه‌ی وه‌رزش و لاوان، مناره‌ی چۆلی، موزه‌خانه‌ی فۆلکلۆری و گه‌رماوی قه‌لا،

چاڭکردنه وهی ئامبیری ساردی و گهرمی له هۆلی میدیا له ههولبیر و دروستکردنی گۆره پانی تۆپی دهست و باسکه بۆ بنکهی وهرزش و لاوان له دهۆک.

وهزارهتی ئهوقاف و کاروباری ئیسلامی ۳۳,۵۵۰,۰۰۰ دینار بۆ:

دروستکردنی ۴۰ مزگهوت، ۶ هۆلی بۆنه ئایینییهکان، ۸ قوتابخانهی ئیسلامی، بینایه بۆ تیبینه رایه تی سۆران و شه قلاوه و زاخۆ، باله خانه بۆ دیوانی وهزارهت و بهرپوه به رایه تیبی ئهوقافی دهۆک، ۲ شووره بۆ گۆرستان، دروستکردنی بهشی ناوخۆیی بۆ قوتابیانی قوتابخانه و پهیمانگه ئیسلامییهکان.

له کۆتاییدا به پیتویستی دهزانی پڕ به دڵ سوپاسی بهرپرز جه نابی سهروک بارزانی بکهین که ئهوپهری پشتیوانی له دهسهلاتی یاسا و شه رعیهت کردوه بۆ ئهوهی له راپه راندنی کار و ئهرکه کانیاندا سهرکه وتووبن و ههروهها پڕ به دڵ سوپاسی سهروکایه تی ئهنجومه نی نیشتمانی کوردستانی بهرپرز و سهروکایه تی ئهنجومه نی وهزیرانی بهرپرز و ئهندامانی بهرپرز پهرله مان ده کهین که هه میشه پالپشت و یارمه تیده رمان بوون له جیبه جیکردنی ئهرکی پین سپیتر دراومان بۆ خزمه تکردنی گه له که مان.

ئیتتر سوپاس و ئومید ده وارین ههنگاوه کافمان جیگای ره زامه ندی ئیوهی بهرپرز بیت.

له گه ل ریزی دووباره ماندا.

سه رکیس ئاغا جان

وهزیری دارایی و ئابووری

ناوهڕۆک

17	پیشهکی. نووسینی: سامی عەبدوڕەحمان
20	لهبارهی ئەم کتێبهوه. نووسینی: شهوکهت شیخ یهزدین
35	له بواری پاراستنی ئەمن و ئاسایشدا
43	له بواری کاروباری پیشمه‌رگه‌دا
47	له بواری په‌روه‌رده و فێرکردندا
61	له بواری دارایی و ئابووریدا
91	له بواری ئەوقاف و کاروباری ئایینیدا
115	له بواری داد و پاراستنی سه‌روه‌ریی یاسادا
125	له بواری رۆشن‌بیریدا
131	له باری کشتوکال و ئاو‌پیریدا
153	له بواری شاره‌وانی و گه‌شته‌گوزاردا
189	له بواری پیشه‌سازی و وزه‌دا
201	له بواری یارمه‌تی مرۆڤایه‌تی و هاوکاریدا
209	له بواری ته‌ندروستی و کاروباری کۆمه‌لایه‌تیدا
223	له بواری ئاوه‌دان‌کردنه‌وه و گه‌شه‌پێدانداندا
233	له بواری ئەشغال و نیشته‌جێکردندا
265	له بواری گواستنه‌وه و گه‌یان‌دندا
273	له بواری فێرکردنی بالادا
277	ده‌زگای شه‌هید
278	کۆری زانیاری کوردستان
281	باری ته‌رخانه‌کراوی دارایی
287	راپۆرتی وه‌زیری دارایی و ئابووری